



## Harmadik teljes tanévét kezdte meg az NKE



### Honvédtiszteket avattak

Népszerű a katonai pálya

### Janza Frigyes

Új ügyvivő az FT élén

### Kövér László

25 éve volt a rendszerváltozás





# Ludovika Campus ÉPÜLETVEZETÉS

# TARTALOM

**Egyetemi hírek**  
02

**Tanévkezdés újdonságokkal**  
04



**Száztizenkilenc  
honvédtisztet avattak**  
07



**Megújult a Fenntartói Testület**  
10

**Új ügyvivő az FT élén**  
Interjú Janza Frigyessel  
12

**Ahol nyáron sincs szünet**  
Az NKE nyári egyeteméről  
16

**Az első Magyar Chair:**  
Vastag Gyula  
18



**25 éve volt a rendszerváltás**  
Kövér László házelnök  
20

**Felsőoktatási hírek**  
24

**Gólyatábor,**  
avagy az egyetem kapuja  
26

**Afganisztánban járt  
az RTK oktatója**  
28

**A filozófia gondolkodni tanít**  
Interjú Hoppál Bulcsúval  
32

**Közigazgatási hírek**  
34

**Mobilalkalmazás**  
a katasztrófaelhárításban  
36

**2020-tól futhat  
a robotzsarukutya**  
38

**Katonai járművek a Zrínyi  
laktanyában**  
A MiG-21MF repülőgép  
42

**Kőbe vésett hobbi**  
Határköveket fényképez Sallai János  
46

**A legidősebb „ludovikás”**  
Mesterházy Gyula  
48

**Történelmi arcképcsarnok:**  
Apponyi Albert, a nemzet ügyvédje  
50

**Közös modul**  
54



**Könyvbemutató**  
Első számú célpontok  
56

**Jó tanulók, jó sportolók**  
58

**Sportnapra készül az NKE**  
60



## Szeptemberben ismét megnyitotta kapuit a Ludovika az érdeklődők előtt

A nagy népszerűségnek örvendő épületvezetés szeptemberben folytatódik. A történelmi emlékhellyé nyilvánított Ludovika Főépület legszebb részeit szombatoként ingyenes szakmai körbevezetés keretein belül tekinthetik meg az érdeklődők. A programon való részvétel előzetes regisztrációhoz kötött. A választható időpontok elérhetőek a regisztrációs oldalon (<http://uni-nke.hu/szolgáltatások/epuletvezetes>).

További információt a [ludovika.epuletvezetes@uni-nke.hu](mailto:ludovika.epuletvezetes@uni-nke.hu) címen kaphatnak.



### Bonum Publicum, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem lapja

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem megbízásából kiadja az NKE Szolgáltató Kft.

**Felelős kiadó:** Hegyesi József ügyvezető igazgató • **Felelős szerkesztő:** Szőőr Ádám

**Olvasószerkesztő:** Bíbokné Répási Gabriella

**Állandó munkatársak:** Kóti Gergő, Szabadkai Pál, Szabó Tibor, Szilágyi Dénes, Takács Péter, Tóth Nikolett

**Fotó:** Szilágyi Dénes • **Grafika, tördelés:** Sármay Mónika

**Nyomda és terjesztés:** NKE Szolgáltató Kft. • ISSN 2064-5015

**A szerkesztőség címe:** NKE Szolgáltató Kft., 1118 Budapest, Ménesi út 5. • **A szerkesztőség e-mail címe:** [sajto@uni-nke.hu](mailto:sajto@uni-nke.hu)

**A szerkesztőség telefonszáma:** 06-1 432-9000/29834 • **Hirdetésfelvétel:** [sajto@uni-nke.hu](mailto:sajto@uni-nke.hu)

A hirdetések tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Tisztelt Olvasóink! A Bonum Publicum júliusi lapszámában, a „Poligráf, műszer amely lerántja a leplet a hazugságról?” című írás szerzőjének nevét tévesen közöltük. A cikket Balog Klaudia írta.

## Harmadik teljes tanévét kezdte meg az NKE

Jövő év elejétől önálló karon folytatódnak a nemzetközi képzések, valamint most szeptemberben indul az új közigazgatás-szervező szak is. A többi között ezek a Nemzeti Közszolgálati Egyetem harmadik teljes tanévének újdonságai. Emellett gőzerővel folyik a Ludovika Campus kialakítása, fejlesztése is, jelenleg a KTK Kollégium építési munkálatai zajlanak az Orczy park területén.

Az egyetem szeptember 8-i tanévnyitó ünnepségén a jelenlévőket Prof. Dr. Patyi András, az NKE rektora köszöntötte, ünnepi beszédet pedig Hende Csaba honvédelmi miniszter mondott. Az eseményen elismerések átadására is sor került.

*A rendezvényről lapunk 4–6. oldalán olvashatnak részletesebb beszámolót.*

## Elkezdődött a KTK Kollégium építése

A Ludovika Campus-beruházás eredményeképpen a közeljövőben jelentősen átalakul az Orczy park területe. Az átalakítás befejezését követően további zöld területekkel nő az eddig is huszonhat hektáron fekvő kert. A beruházásnál fontos szempont, hogy összességében ne csökkenjenek a területen a szabadidős és sportolási lehetőségek. A fejlesztéseknek köszönhetően várhatóan egy év múlva elkészül egy sportkomplexum is, amelyben multifunkcionális sportcsarnok, uszoda, lőtér és kültéri sportpályák lesznek majd. Ennek keretében kialakítanak egy négyszáz méteres új futókört is.

Jelenleg az Orczy park területén a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Kar új kollégiumának építése van folyamatban, amely hatszáz hallgatónak biztosít majd férőhelyet.

A kormány tavaly decemberben döntött a Ludovika Campus állami beruházás kibővítéséről, amely mintegy 6,1 milliárd forintos állami támogatással valósul meg jövő év szeptemberig. A kollégium az Orczy park területén belül, az új oktatási épülettel egy időben épül meg, így a kar a 2015–16-os tanévét teljes egészében itt kezdheti meg.



## Elektronikus tananyag közzolgálati tisztviselőknek

2013 eleje óta egy ÁROP-projektnek köszönhetően 35 elektronikus tananyagot fejlesztettek ki az NKE irányításával. Az elektronikus képzési és távoktatási anyagok készítése című, EU-finanszírozású program keretei között tízezer kormánytisztviselő továbbképzése is megtörtént. Az elektronikus tananyagok közül öt magában foglal úgynevezett blended learning, azaz tantermi oktatási

órát is. Két tananyaghoz pedig az alkotók szimulációs környezetet készítettek. Az 560 millió forint összköltségvetésű programnak köszönhetően az egyetemen létrehozták az E-tanulás Módszertani Központot, amely – kiegészülve egy e-learning laborral – egyszerre lát el módszertani, minőségirányítási, kutatás-fejlesztési és gyártási feladatokat.

## Tisztavatás a Kossuth téren

Száztizenkét honvédtisztjelölt tette le a katonai esküt augusztus 20-kán a Kossuth téren. A központi ünnepi rendezvények nyitóeseményén Áder János köztársasági elnök és Hende Csaba honvédelmi miniszter tartott ünnepi beszédet.

Az ünnepélyes tisztavatáson részt vett Kövér László, az Országgyűlés elnöke, a kormány több tagja, Benkő Tibor, a Honvéd Vezérkar főnöke, Prof. Dr. Patyi András, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektora, közéleti személyiségek, katonai attasék és a Diplomáciai Testület más tagjai. A katonai eskü szövegét idén Takács Márk György hon-

védttisztjelölt mondhatta elő. Az eseményen elhangzott, hogy 2011-ben még 61, az idén pedig már csaknem kétszer annyi, pontosan 119 katonát tett ünnepi esküt, ami azt jelenti, hogy egyre nagyobb a katonai pálya iránti érdeklődés. Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának katonai alapképzésére idén tizenháromszoros volt a túljelentkezés, a legnépszerűbb katonai vezető szakra pedig tizenhét-szer annyian jelentkeztek, mint amennyi a meghirdetett létszám volt.

*A tisztavatásról szóló cikkünket a lap 7–9. oldalán olvashatják.*

## Az NKE oktatói a Fővárosi Választási Bizottságban

A Fővárosi Közgyűlés az augusztus 25-i, rendkívüli ülésén dr. Temesi István egyetemi docent, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Kar Közigazgatási Jogi Tanszékének vezetőjét, valamint dr. Vértsey Lászlót, a tanszék adjunktusát is beválasztotta a Fővárosi Választási Bizottságba. Temesi Istvánt egyben a testület elnökévé is választották.

Az NKE-s tagok mellett a háromfős bizottságba választották még Orosz Máriát, a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft. jogi tartalomszolgáltatási igazgatóját. A tagokat és a póttagokat húsz „igen” és kilenc tartózkodás mellett választotta meg a Fővárosi Közgyűlés.

A Nemzeti Választási Bizottság munkáját elnökként továbbra is Prof. Dr. Patyi András, az NKE rektora vezeti.

## Kihirdették a felvételi ponthatárokat

Továbbra is népszerűek a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) képzései – derült ki a felsőoktatási felvételi ponthatárok július végi kihirdetésekor. Az intézmény által indított szakok közül többre is csak 400 pont feletti eredménnyel lehetett bejutni.

Idén az NKE képzéseire több mint 6200-an jelentkeztek, közülük mintegy 4600-an jelölték meg első helyen az intézményt a felvételi kérelemben. Az augusztusi pótfelvételi eljárásban felvettekkel együtt több mint 2200-an kezdhették meg tanulmányaikat szeptembertől az egyetem valamelyik képzésén, ezzel összesen

mintegy 7000 hallgató tanul az intézmény falain belül. A Rendészettudományi Kar nappali képzései közül a rendészeti igazgatási szak migrációs és a bünyügyi igazgatási szak bünyügyi nyomozói szakirányára volt a legnehezebb bejutni, de a korábbi évekhez hasonlóan magas pontszám kellett egyes katonai alapképzési szakokra való bekerüléshez is.

Idén őszől az NKE Közigazgatás-tudományi Karának képzési szerkezete a közzolgálati munkaerő-piaci igényekhez illeszkedve változott, az új képzések továbbra is népszerűek.

## A NATO is támogatja az NKE szakmai programjait

A NATO 6000 euró értékű támogatást biztosít az NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpontjának a „Defense Matters – Hungary” című projektjéhez. A program célja, hogy fokozza a biztonság- és védelempolitikához kapcsolódó társadalmi párbeszédet és információáramlást, erősítse a politikai és a katonai elit, illetve a védelempolitikai szakértői körök közötti kapcsolatot.

„A támogatás komoly szakmai elismerést jelent számunkra: egyrészt azt érezzük, hogy a brüsszeli NATO-központban is láthatóak vagyunk, ismerik a munkánkat, és megbízható partnereként tekintenek ránk. Másrészt tudják, hogy nagy a hazai láthatóságunk: elemzéseink és szakmai megjelenéseink keresztül a politikai és a szakmai elitet, a médián keresztül pedig széles társadalmi rétegeket érünk el, és képesek vagyunk hitelesen kommunikálni a hazai és a nemzetközi védelmi szféra, így a NATO számára is fontos üzeneteket” – foglalta össze Tóth Péter a támogatás odaítélésének okait. Az intézet élén álló szakértő hozzátette: élnek ezzel a lehetőséggel,

és a szeptember 1-jén kezdett rendezvénysorozat állomásain – budapesti és vidéki egyetemeken –, valamint számos médiumban bővítik a NATO-val kapcsolatos ismereteket.

Az előadás-sorozat első állomása szeptember 8-án volt az NKE Ludovika Főépületében, ahol a szakértők a NATO walesi csúcstalálkozóját értékelték.





**Több mint 2200 elsőéves hallgató kezdte meg az idei tanévet.**

## ÚJ TANÉV ÚJDONSÁGOKKAL

**Minden elsős tarsolyában ott van a marsallbot**

*Jövő év elejétől önálló karon folytatódnak a nemzetközi képzések, ez a Nemzeti Közszolgálati Egyetem most induló, harmadik teljes tanévének egyik legnagyobb újdonsága. A 2012. január 1-jén létrejött intézményben több mint kétezer-kétszáz hallgató kezdte meg tanulmányait, összesen pedig mintegy hétezer vesznek részt a most kezdődő tanévben az egyetem képzésein.*

**Szöveg: Takács Péter**

A marsallbot mindannyiuk tarsolyában ott van – szóló az elsőskökhöz Prof. Dr. Patyi András rektor az egyetem szeptember 8-i tanévnyitó ünnepségén. A tanulmányait most megkezdők tarsolyába értékeket és tudást szeretne helyezni az egyetem – folytatta Patyi András. „A tarsolyt kinyitni azonban csak önök tudják” – tette

hozzá. Az innen kikerülő szakemberek életpályája záloga lesz az állam ügyei jó intézésének – mondta ünnepi beszédében a rektor, aki Démokritosz ókori filozófus szavait idézte: „Az államügyeket kell legfontosabbnak tartani minden egyéb között, hogy jól intézessenek [...]”. Hiszen a jól kormányzott állam a legnagyobb

mentsvár, s ebben minden benne van: ha ez egészséges, akkor minden egészséges – ha viszont ez tönkremegy, minden tönkremegy.”

Patyi András emlékeztetett: az államszervező erő hazánkban 2010-ig „lankadni látszott”. Az állam szerepének és működésének újragondolásában megnyilvánuló építkezés egyik lépcsőfokaként jött létre az államtudományok komplex művelésére alapított Nemzeti Közszolgálati Egyetem. „Lakjuk, használjuk és szeretjük” a Ludovikát, de egy épület önmagában még soha sehol nem teremt egyetemet – utalt a rektor az intézmény idén tavasszal birtokba vett központjára. Az egyetem szellem, tudás és erények ésszerűen elosztott és szervezett halmaza. Az egyetem feladata megfelelni a mai kor legnagyobb kihívásának, amely a rektor szerint nem más, mint a nemzetközi dimenziók helyes kezelése és megértése. A nyitott gazdaságú, nyersanyagszegény, külpolitika-függő Magyarország számára olyan tudás megszerzése, amely az államot és a nemzetet segíti abban, hogy helytálljon – jelölte meg az intézmény legfőbb feladatát Patyi András.

Az ünnepségen felszólaló Hende Csaba honvédelmi miniszter arról beszélt az elsőskökhöz, hogy aki a bűvös kockát profin ki tudja rakni, az egyetlen pillantással felméri nemcsak a játék adott pillanatban elfoglalt helyzetét, de előre látja a következő nyolc forgatóást is. Így azok, akik jól értik az állam működését, egy-egy intézkedés hatását nemcsak a saját területükön, de másutt is, sok lépéssel előre, meglehetősen pontosan meg tudják tervezni. Fontos – tette hozzá a miniszter –, hogy amikor majd „egyszerre kell mozdulni”, mindenki pontosan tudja a helyét és szerepét abban a nagy rendszerben, amelyet közszolgálatnak nevezünk. Korunk egyik legbonyolultabb Rubik-kockája az ukrán válság kérdésköre – értékelt Hende Csaba.

Az elsőskökhöz szólva elmondta, az NKE hallgatóira nehezebb feladat vár, mint más egyetemre járó társaikra. Az NKE hallgatói ugyanis részt fognak venni a szakirányuk által elvárt szocializációs folyamatokban is. Hende Csaba megköszönte az egyetemre járó hallgatóknak, hogy egy egész nemzet szolgálatára szegődtek. A Ludo-

Az egyetem szellem, tudás és erények ésszerűen elosztott és szervezett halmaza.



vika szellemisége alkalmas arra – tette hozzá –, hogy minden, a magyar közszolgálatban dolgozó ember vezérelve legyen: a hazáért mindhalálig.

A tanévnyitón az elsős hallgatók ünnepélyes fogadalmat tettek, majd elismerések átadására is sor került. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem gyűrűje kitüntetését Simonné dr. Berta Krisztina, a Belügyminisztérium európai és nemzetközi helyettes államtitkára vehette át. Az Egyetemért emlékérem elismerésben részesült prof. dr. Gazdag Ferenc tanszékvezető egyetemi tanár, a Hadtudományi és Honvédtisztviselői Kar Nemzetközi és Biztonsági Tanulmányok Intézetének vezetője. Magántanári címet kapott Bába Iván és Babos Tibor ezredes. A tanévnyitón adták át az „Egyetem jó tanulója, jó sportolója” címet is. Ezt Sárfi Tamás hadnagy, harcművész, idén végzett had- és biztonságtechnikai mérnök szakos hallgató vehette át.

A 2014–15-ös tanév egyik legfontosabb újdonsága, hogy az eddig karközi szervezetként működő Nemzetközi Intézetből önálló kar születik, ide csoportosítanak át minden nemzetközi képzést. A 2015. február elején induló

új kar a diplomataképzésnek is helyt fog adni a tervek szerint. A Ludovika Campus fejlesztésének részeként nemrégiben elkezdődött egy hatszáz fős kollégium építése, és tervben van egy új oktatási épület létrehozása, valamint egy sportközpont kialakítása is, ahol sportcsarnok, uszoda, lőtér és kültéri sportpályák is lesznek. Patyi András a Magyar Távirati Irodának nyilatkozva az induló tanévvel kapcsolatban arról is beszélt, hogy hosszú távon a Ludovika nehezen képzelhető el katonák nélkül, a későbbiekben ezért a honvédtisztjelöltek képzése is újra a Ludovika Akadémián folytatódhatna. Ehhez azonban néhány technikai problémát még meg kell oldani, hiszen a honvédtisztek képzésének speciális követelményei vannak, amelyek egyelőre még csak az egyetem Hungária körúti campusán, a Zrínyi Miklós Laktanyában állnak rendelkezésre.

Az idei tanév újdonsága a nemzetközi közszolgálati mesterszak, amely az állammal kapcsolatos nemzetközi munkakörök mesterszintű ellátására készít fel, valamint most startol az új közigazgatás-szervező szak is. Ezek mellett a továbbképzési palettán is több új szakirány jelenik meg. Ilyen például a közmédia vezetőinek bevonásával kidolgozott közszolgálati média és kommunikáció szak, amely jövő februárban, valamint a protokoll és közszolgálati kommunikáció szakirányú szak, amely már most októberben indul.



## TISZTES HELYTÁLLÁS

*119 honvédtisztjelölt tette le idén a katonai esküt a Parlament előtti Kossuth Lajos téren augusztus 20-án, ahol a ludovikás hagyományoknak megfelelően a tisztjelöltek fogadalmukat kardrántással, „A hazáért mindhalálig!” felkiáltással erősítették meg.*

Szöveg: Szabó Tibor





### 119 honvédtisztjelölt tette le idén a katonai esküt.



Áder János köztársasági elnök a hadsereg főparancsnokaként a következő üzenetet fogalmazta meg az esküt tett honvédtiszteknek: „Feladatuk a szolgálat, azért, hogy hazánk a NATO szövetségeseinként mindig elegendő erővel rendelkezzen ahhoz, hogy a békét senki se háborgassa.” Az ünnepi eseményen az államfő beszédében emlékeztetett arra, hogy országunk függetlensége nem adomány, hanem olyan felbecsülhetetlen érték, amelyért minden nemzedéknek meg kell küzdenie.

Hende Csaba honvédelmi miniszter beszédében kiemelte, hogy csak az az ország élhet szabadon, csak az a nemzet maradhat meg, amelyik képes gondoskodni a maga védeleméről. Hende Csaba hozzáfűzte, hogy Magyarországon egyre több fiatal vállal feladatot a haza védelmében, és egyre többen választják a honvédtiszt hivatást, amit jól bizonyít, hogy az idén mintegy kétszer annyi tisztet avatnak, mint 2011-ben. A honvédelmi tárca vezetője a következőket mondta a honvédtiszteknek: „A nemzet bíz bennetek, és ti is bizton számíthattok a magyar államra, szolgáljatok a hazáért mindhalálig!”

Az ünnepélyes tisztavatáson részt vett Kövér László, az Országgyűlés elnöke, a kormány több tagja, Benkő Tibor, a Honvéd Vezérkar főnöke, Prof. Dr. Patyi András, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektora, közéleti személyiségek, katonai attasék és a Diplomáciai Testület más tagjai. A katonai eskü szövegét idén Takács Márk György hadnagy mondta elő, aki az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán végzett lövész szakon. Az újdonsült hadnagy a következőket nyilatkozta a Bonum Publicum-nak: „Nagyon nagy megtiszteltetés volt ez számomra, ott állni a társaim előtt, akikkel a kiképzés minden szenvedését és pozitív pillanatát együtt éltük meg. Nagyszerű érzés volt, nem találok rá szavakat. Az ünnepélyes pillanatok után kezdődik a szolgálat, szeptember 1-jétől egy négyhetes gyakorlaton veszek részt Debrecenben, lövészszakasz-parancsnoki beosztásban.

A száztizenkilenc végzős hallgató közül 40 honvédtisztjelölt jeles, ötvennyolc pedig jó eredménnyel végzett. Legtöbben a had- és biztonságtechnikai mérnöki szakon szereztek oklevelet, de népszerűek voltak a katonai ve-



zető és a katonai gazdálkodási képzés szakok is. A legjobb teljesítményt nyújtó honvédtisztjelöltek elismeréseket vehettek át az oklevélatadón. Idén a hagyományoknak megfelelően ketten kaptak Ludovika Gyűrűt, egyikük Kutasi Mónika, aki az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán végzett had- és biztonságtechnikai mérnöki szakon, légiközlekedési szakirányon.

### Ludovika Gyűrűvel díjazták az egyetemen nyújtott teljesítményét, mit szólnak ehhez a rangos elismeréshez?

Nagyon megtisztelő volt a Ludovika Gyűrűt átvenni, mert ezt az évfolyamon csak két ember kaphatja meg, és nagy meglepetés volt számomra, amikor megtudtam, hogy én leszek az egyik. Kiemelkedő tanulmányi eredmény és közösségi munka kell ehhez az elismeréshez.

### A beszédében elmondta, hogy az egyetemen felkészítették önöket erre a hivatásra. Mit fog csinálni az eskütétel után, hová helyezik?

Augusztus 25-én kezdtem meg a munkámat az MH 86. Szolnok Helikopter Bázison, ahol légiforgalmi irányító leszek. A képzésünk egyébként eléggé összetett volt. A katonai képzés mellett megtanultuk a légiforgalmi irányítás alapjait is. A gyakorlatokon kívül több konferencián is részt vehettünk a tanszékünk jóvoltából. Többször felkérték minket arra, hogy segítsünk a szervezésben, és tartunk előadást is. Ez hozzájárult ahhoz, hogy szélesítsük látókörünket, és bővítsük tudásunkat.

### Mikor döntötte el, hogy nem civil foglalkozást választ, hanem a katonai pályát? Mi motiválta ebben?

A szüleim is katonák voltak, édesapám jelenleg is hivatásos altiszt Székesfehérváron, tehát én már gyerekként is olyan miliőben nevelkedtem, ahol főként katonák vettek körül. Sárbogárdi vagyok, ahol egyébként légvédelmi rakétaalakulat volt, ami már kiskoromban megér-



telte bennem azt a döntést, hogy szeretném továbbvinni a hagyományt a családban, szóval ezért lettem katona.

### Mik a tervei, mit szeretne elérni ezen a pályán?

Az első és legfontosabb dolog az, hogy megszerezsem a szakszolgálati engedélyemet, majd szeretnék még nyelveket tanulni, mert ez nagyon fontos ezen a pályán. A későbbiekben, ha lehetőségem lesz rá, akkor egy mesterképzést is szeretnék elvégezni.

### Az oklevélatadó ünnepségen többször is elhangzott a beszédekben, hogy a haza szolgálatába állnak. Önnek mit jelent a haza szolgálat?

Számomra ez azt jelenti, hogy aki ezt az egyenruhát felveszi, és ezt a hivatást választja, annak a haza mindennél fontosabb kell, hogy legyen.

Egyre több fiatal választja a katonai pályát. Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának katonai alapképzésére idén tizenháromszorosa volt a túljelentkezés, a legnépszerűbb katonai vezető szakra pedig tizenhét-szer annyian jelentkeztek, mint amennyi a meghirdetett létszám volt.

Egyre több fiatal választja a katonai pályát.



## ÚJ FENNTARTÓI IS VANNAK AZ EGYETEMNEK

Szöveg: Tóth Nikolett

**Az NKE-n a felső-  
oktatásban  
egyedülálló  
fenntartói  
irányítás  
és kontroll  
valósul meg.**

Júniustól változott a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) Fenntartói Testületének összetétele. Az intézmény megalakulását előkészítő munka során egészen az előző ciklus végéig az NKE Fenntartói Testülete három tagból állt: dr. Janza Frigyes (Belügyminisztérium), dr. Szarka Gábor, majd Farkas Anikó (Honvédelmi Minisztérium) és dr. Biró Marcell (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium). A Honvédelmi Minisztérium és a Belügyminisztérium mellett – a megszűnt Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium helyett – új tagjai is vannak a testületnek. Ezentúl a Miniszterelnökség és az Igazságügyi Minisztérium is delegál egy-egy képviselőt az FT-be, amely így négy teljes jogú tagból áll. A honvédelmi tárcát Farkas Anikó kabinetfőnök, a Miniszterelnökséget dr. Vidoven Árpád közigazgatási államtitkár, az Igazságügyi Minisztériumot dr. Molnár Zoltán közigazgatási államtitkár képviseli, míg a testület ügyvivője év végéig dr. Janza Frigyes nyugállományú rendőr vezérőrnagy, a Belügyminisztérium delegáltjaként. A fenntartói testületi ülések állandó, tanácskozási jogú meghívottja a külpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisz-

terium képviselője, dr. Biró Marcell, a Külgazdasági és Külügyminisztérium közigazgatási államtitkára. Az idei év első félévében Farkas Anikó ügyvivő vezetésével az FT nyolc rendes és egy informális ülést tartott, amelyeken több mint száz napirendi pontot tárgyaltak meg a testület tagjai. Az FT ezen időszak alatt huszonkilenc határozatot hozott, amelyeknek egy része több döntést vagy több szenátusi határozat jóváhagyását is tartalmazta. A Fenntartói Testület rendszeresen tart üléseket az NKE és a fenntartók közötti intenzív együttműködésben, amelynek során a felsőoktatásban egyedülálló mélységű és alaposságú fenntartói irányítás és kontroll valósul meg. Ez is biztosítja a kormányzati tervek, igények, elvárások közvetítését és érvényre juttatását. Az érintett tárcák minisztereivel, továbbá a felügyeletük alá tartozó országos szervek vezetőivel rendszeresen folyik szakmai egyeztetés.

*Lapzártakor érkezett a hír, hogy Farkas Anikó 2014. október 1-jével távozik a Honvédelmi Minisztérium kötelékéből.*

## A Fenntartói Testület tagjai



**Dr. Janza Frigyes**  
nyugalmazott rendőr vezérőrnagy, ügyvivő (BM)



**Farkas Anikó**  
kabinetfőnök (HM)



**Dr. Vidoven Árpád**  
közigazgatási államtitkár (Me)



**Dr. Molnár Zoltán**  
közigazgatási államtitkár (IM)



**Dr. Biró Marcell**  
közigazgatási államtitkár, tanácskozási jogú tag (KKM)



## „SZÁMOMRA A BECSÜLETESSÉG A LEGFONTOSABB ÉRTÉK”

Beszélgetés dr. Janza Frigyes nyugalmazott rendőr vezérőrnaggyal, az FT új ügyvivőjével

*Fontos szerepet játszott a Nemzeti Közszerületi Egyetem létrehozásában, elindításában, júliustól pedig fél éven keresztül ő tölti be az intézmény Fenntartói Testületének ügyvivői posztját. Dr. Janza Frigyes rendőr vezérőrnagy még soha nem adott nagyobb lélegzetű interjút, azonban a Bonum Publicummal kivételt tett. Életéről, szakmájáról, jövőbeni terveiről, a Fenntartói Testületben betöltött szerepéről beszélgettünk. Számos érdekes története van, annyi, hogy akár egy egész könyvet is meg lehetne vele tölteni.*

Szöveg: Tóth Nikolett

### Nyári időszakban vette át az ügyvivői feladatokat. Melyek most a legfontosabb tennivalók?

Az első és legfontosabb a Fenntartói Testület harmadik éve kialakított közös munkaprogramjának a töretlen továbbvitele. Az ügyvivői szerepkör nem jogosítja fel az embert arra, hogy a tagok nélkül döntést hozzon. Ez a funkció a megtiszteltetés ellenére sok munkát is jelent, ezért döntöttünk úgy már az FT megalakulásakor, hogy ne évente, hanem hathavonta cserélődjön az ügyvivő személye. A tagok fontos állami beosztásokat betöltő személyek, ezért őket ilyen többletfeladattal csak rövid, fél éves határidőre illik terhelni. Ennek a ciklusnak az egyik legfontosabb feladata egy új intézményfejlesztési koncepció kialakítása. Ehhez minél hamarabb meg kell ismernünk a fenntartó tárcák szándékát, hogy az egyetem szenátusa és a rektori vezetés döntésre előkészíthesse a fejlesztési elképzeléseket. Elengedhetetlen a nemzetközi képzés kari szintű kibővítési folyamatának a menedzselése, valamint az államtudományok és a közgazdaság-tudományok közötti viszonyrendszer pontosítása is. Nem nézünk nehéz fél év elé, hiszen mindenki alkotó folyamatnak tekinti a munkát, kellő felkészültséggel, ötletekkel, javaslatokkal készülnek a tagok az FT-ülésekre.

### Kevesen tudják, hogy állatorvosi végzettsége van. Ez hogyan kapcsolódott a belügyi, rendészeti pályához?

1971-ben kinevezett polgári alkalmazottként, állatorvosként kezdtem meg a munkámat a Belügyminisztérium Kutyavezető-képző Iskolájában. Az egyetem ötödéves hallgatói közül választottak ki erre a feladatra, amelyet annak ellenére örömmel vállaltam, hogy nekem akkor már szerződéselem volt a Herceghalmi Kutatóintézetrel, hiszen kutatóorvos szerettem volna lenni. 1974-re Közép-Európa legjobban felszerelt állatkórháza kezdte meg működését. A kutyakórháznak számos olyan vizsgálórendszere volt, amely már abban a korban mérföldkőnek számított. Első pillanattól kezdve oktattam az intézményben, és ma is életem szerves része a tanítás, valamint a tankönyv- és jegyzetírás. A hetvenes évek közepétől a Belügyminisztériumban létrejött tudomány-szervezési osztálynak lettem az instruktora.

### Eszébe jutott-e az évek során, hogy milyen élete lett volna kutatóorvosként?

Nagyon jól megjegyeztem, amit a nagymamám tanított nekem: nem lehet egyszerre akarni mindent, dönteni kell. Szerencsés fordulat, hogy az a tevékenység, amelyet végeztem, nem zárta ki a kutatásokat. Az 1970-es évek inkább a felkészülést jelentették a későbbi valódi kutatói munkára, hiszen szinte a semmiből kellett egy jól működő rendszert felépíteni. 1980-tól számos érzékeny kutatást végeztem, amelyeknek az eredményei minősített adatok. A nyílt kutatási eredményekkel egyetemi pályázatokon többször díjazottak voltunk.

### Hivatásos szolgálati jogviszonya mikor kezdődött?

A Belügyminisztérium Kutyavezető-képző Iskolájában szakbeosztásban dolgoztam, és az volt a feladatom, hogy a szakmai szempontokat érvényesítsem, valamint harmóniát teremtsék a hivatásrendbeli értékekkel. Később

megüresedett az igazgatói állás, és az állomány kifejezett kérésére 1983. május 1-jétől megbízott parancsnok lettem, és hivatásos állományba kerültem. Még korábban polgári alkalmazottként részt vettem egy vezetőképző programban, olyan központi kezdeményezésre, amelynek alapján a tehetségesnek ígérkező fiatalokat készítették fel a vezetői beosztásokra, így nem ért felkészületlenül a kinevezésem. Időközben elvégeztem az igazgatásszervező-vezetői szakirányú továbbképzési szakot. Tisztán akartam látni az államigazgatás rendszerében is. Majd következett a Rendőrtiszti Főiskola bünyűgyi átképzője hat hónapos nappali képzés keretében, és a filozófiai tanulmányok. A képzés során a legmodernebb filozófiai irányzatokat is megismertem. A BM nem támogatta a pszichológiai tanulmányokat, így azt autodidakta módon sajátítottam el.



### Dr. Janza Frigyes

1971-ben, az Állatorvos-tudományi Egyetemen szerzett diplomát, majd később filozófiai, igazgatásszervezési végzettséget is szerzett. 2006-ig a Belügyminisztériumban és az Országos Rendőrfőkapitányságon dolgozott, majd az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumba került. Oktat az NKE Rendészettudományi Karán, dolgozik a Rendészeti Vezetőképző és Kutató Intézetben, illetve a BM Oktatási, Kiképzési és Tudományszervezési Főigazgatóságán. Pályafutása során a többi között volt iskolaparancsnok, oktatási főosztályvezető, majd főigazgató a Belügyminisztériumban. 2010 júliusától miniszteri megbízottként vett részt az NKE létrehozásában, később tagja lett az egyetem Fenntartói Testületének, amelynek idén júliustól ő az ügyvivője. Emellett több szakmai, társadalmi feladatot is ellát. Így például ő a Magyar Rendészettudományi Társaság főtársa, a BM Rendészeti Felsőoktatási Tanács elnöke, a Nemzeti Lovas Őrség vezetője. Fontos résztvevője a tudományos életnek is, így a Belügyi (Rendészeti) Szemle, valamint a Magyar Rendészet és a Pro Publico Bono folyóiratok szerkesztőbizottsági tagja. Ő az alapítója és kuratóriumi elnöke az IPTI (International Police Training Institute) szervezetének is. Munkáját számos díjjal ismerték el: többek között megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjét, a Szent György-érdemrendet, valamint négy alkalommal is kiérdemelte a Kiváló Tudományos Munkáért emlékérmét. A Nemzeti Közszerületi Egyetem címzetes egyetemi tanára.

**El kell érniünk, hogy az ország egyik legjobb egyetemeként tekintsenek ránk.**



**Fontos, hogy a hivatásrend legyen befogadó a társadalmi kritikákkal szemben.**

**A rendészeti oktatásban betöltött szerepe a mai napig meghatározó. Ez hogyan kapcsolódott a parancsnoki tevékenységéhez?**

Az 1970-es években nemcsak az állatok kiképzésével, hanem a rendőrképzés ügyeivel is foglalkozni kezdtem. Az akkori kutyavezető-képző iskola már a nevében is utalt az emberek képzési primátusára, így az összes többi iskolával egy vezetés alatt működött. Minden parancsnoki értekezlet az emberek képzéséről szólt. Közben szabadon jártam Nyugaton, és kapcsolatot tudtam építeni a nyugat-európai szervekkel is. Az ENSZ bécsi székhelyű kábítószér-ügynökségével napi kapcsolatban álltam. Ezalatt folyamatosan oktattam, és részt vettem a tudományszervezés ellenőrzésében is.

**Mi volt a legérdekesebb, legizgalmasabb történése ennek az időszaknak?**

A korábbi, évtizedeken keresztül zajló kiképzési rendszert teljes módszerváltással új alapokra helyeztük a kutatócsoportommal. A pavlovi reflextanról etológiai, azaz viselkedéstani alapra helyeztük a hangsúlyt. Fiatal, ambiciózus kiképzők voltak ebben a segítségünkre, olyanok, akik el akarták és el is tudták érni ezt. Többéves munka gyümölcseként megnyertük a honi bajnokságot, majd a szolgálati kábítószér-kereső kutyák, valamint

a szolgálati robbanóanyag-kereső kutyák Európa-bajnokságát is. Ennek hatására a világ számos pontján angol nyelvű tankönyvünkből oktatták a kábítószér-ellenes kiképzés taktikáját és metodikáját. 1979-ben már egyes iskolák felügyelőjeként instruktori tevékenységet is végeztem. A zászlósképzés és a tartalékoskisz-t-képzés felügyeletét is elláttam. Részt vettem a korábbi belügyi végzettségek megfeleltetési folyamatában, az akkori közoktatási és szakképzési rendszer alá integrálásában. Vezettem a BM Oktatási Főosztályt, majd az Oktatási Főigazgatóságot, felügyeltem a Nemzetközi Oktatási Központot, az ILEA-t, a KERA-t. Létrejött a most BM Oktatási, Képzési és Tudományszervezési Főigazgatóság néven működő szervezet. Az összes képzőintézmény a főigazgatósághoz tartozott. A tisztképzést illetően gyorsan világossá vált, hogy a rendészettudományt meg kell alapozni felsőoktatási területként, akadémiai diszciplínaként és szervezeti értelemben is. Mivel mindez civil ág nélkül nem működött, ezért 2004-ben létrehoztuk a Magyar Rendészettudományi Társaságot. Ennek megalakulása óta a főtiktára vagyok.

**Hogyan látja a rendészeti oktatás jelenlegi helyzetét és jövőjét?**

A rendészeti oktatás kérdése szorosan összefügg a közszolgálati életpályamodell kidolgozásával kapcsolatos belügyminisztériumi feladatokkal. Egy életpályamodellnek meghatározó része a kiválasztási, képzési és továbbképzési rendszer. Ebben az értelemben a rendészeti képzésnek van egy közös közszolgálati része, más oldalról a rendészeti életpálya felső szintjei által jelzett tapasztalatok meghatározóak és visszaható erejűek az alsóbb szintű képzési rendszereinkre, a szakképzésre, a hatósági képzésre és a továbbképzésre is. A közigazgatási és a rendészeti szakvizsgarendszerek összehangolása korábban már megtörtént, mindkét rendszer eredményesen teljesít. Ősszel Magyarországra kerül az EU-országok rendőrtovábbképzését szervező, azt részben irányító ügynökség, a CEPOL, az Európai Rendőr Akadémia. Az egyetemünk velük együttműködve hozzájárulhat egy európai rendészeti mesterképzés bevezetéséhez.

**Köztudomású önről, hogy fontosnak tartja a rendészet etikáját.**

Amikor e tárgykörben kérdés fogalmazódik meg bennem, arra Arisztotelész Nikomakhoszi etikája azonnal megadja a választ. Az élet minden területén fontos az etika, de a hatósági tevékenység különösen érzékeny terület. Számos esetben kevés a szakmai megalapozottság, mert egy döntésnek nemcsak szakszerűnek, de etikusan is kell lennie. Meggyőződésem az is, hogy a fegyveres szervek hivatásrendi értékeit védeni kell. Fontos, hogy maga a hivatásrend is törekedjen önmaga korszerűsítésére, modernizációjára, és legyen befogadó a társadalmi kritikákkal szemben.

**Talán kevesen tudják, hogy az ön nevéhez fűződik a Nemzeti Lovas Díszegység felállítása is.**

Ez valóban így van. A lovak beszerzésétől kezdve az egyenruhák, felszerelések legyártásán át a kiképzésig mindent a „csapatom” hívott életre, és mindezt kilencven nap alatt. Ugyanis 2000 decemberében kaptam

azt a feladatot, hogy március 15-én, a nemzeti ünnepen megszervezzem a díszelgést. A harminchét fős díszelgő alegység végül ott volt a Kossuth Lajos téren. Az előző napon még a tiszai gátakon az árvízi munkákban vetünk részt. Körbeöntött minket a Tisza, és helikopterrel tudtak csak kimenekíteni, hogy másnap részt tudjunk venni az ünnepségen. Később a köztársasági elnök csapatszázlót adományozott a díszegységnek, amelyet én vehettem át.

**Sok szempontból egyfajta értékvláság tapasztalható a világban. Önt mely tulajdonság tudja meggyőzni mások értékéről?**

Számomra a legfontosabb érték a becsületesség. Együttműködésre vagyunk rendelve, el kell, hogy ismerjük a hibáinkat, ugyanis csak együtt tudjuk kijavítani azokat. A megbízhatóság, a szavak és a tettek egysége tud engem meggyőzni egy ember értékéről. Mindenki számára segítséget kell nyújtani, hogy ki tudja bontakoztatni a rejtett tehetségét is. A becsületesség mellett a megbízhatóság is alapvető érték számomra, és fontosnak tartom, hogy egy értelmes ember ne azonosuljon az átlaggal, legyen innovatív. Egy okos munkaerőnek ugyanis a társadalommal szembeni kötelessége jobbá tenni a világot. Ami a közszolgálatban különösen érdekes és fontos: ha valakit feladattal bíznak meg, az kövesse végig annak a történéseit. Az ügyintézési határidők a felére csökkennének az ügyek megfelelő nyomon követésével. Érezzük kötelességünknek a figyelemmel kísérésüket. Miután édesapám is tevékenykedett parancsnokként, ezért évtizedekkel ezelőtt megkérdeztem, hogy mi az alapvető feladata egy parancsnoknak. A válasza ez volt: a legfontosabb dolog rákényszeríteni az embereket arra, hogy azzal foglalkozzanak, ami a dolguk. Ezt akkor nem nagyon értettem, de vezetői tapasztalataim meggyőzték ennek az egyszerű mondatnak a súlyáról.

**Az ön által végzett feladatok eléggé szerteágazóak, és nyilván nagy munkabírás kell hozzá. Mi erősíti, mi tölti fel energiával?**

A hobbim az olvasás. Nagy kedvenceim a jog- és történelemfilozófiai munkák. Közel négyezer kötetes saját könyvtárral büszkélkedhetek. A jogi műveltség karbantartására az ügyvédként praktizáló feleségem kötelez. A művészetek pártolására a lányom napi szinten kényszerít, a szervezéstudományi, közgazdasági ismereteim gondozására a fiam készlet, a sport iránti érdeklődésemet a testvérem Európa- és világbajnok fia tartja életben. A történelem szeretete végigkísérte az egész eddigi életemet. A szűk családommal Magyarország minden történelmi vidékét, a Felvidéket és Erdélyt is bejártuk. A történelem alapos megismerésére én ösztönöztem őket, ugyanis mindig előre megtervezett úti célunk volt. Ezért közösen eldöntöttük, hogy kinek miből kell felkészülnie, az adott helyen ki lesz az aktuális idegenvezető.

**Az életútja során mit tart a legfontosabb eredménynek?**

Számomra a szervezetek mögött meghúzódó tartalmak jelentenek sokat. Mindig is az emberi törekvéseket, az emberi-szakmai kényszerek harmonikus megoldását helyeztem előtérbe, és a beosztott állomány képesség-

gének kibontakoztatására törekedtem. Ha visszatekinetek a pályámra, mindig tehetséges emberek jelennek meg előttem, és nem szervezetek. Számos tehetséges embert felmentettem, áthelyeztettem, hogy megtalálhassák a számukra megfelelő területet, amelyen végül mindenki sikeressé vált.



**Egy okos munkaerőnek a társadalommal szembeni kötelessége jobbá tenni a világot.**

**Mi a szívügye, megvalósításra váró legfontosabb feladata a szakmai életútjában?**

El kell érniünk, hogy az ország egyik legjobb felsőoktatási intézményeként tekintsenek a Nemzeti Közzolgálati Egyetemre. Ehhez mindenekelőtt szigorú minőségi követelmény támasztására és a humán felkészültség növelésére van szükség. Úgy látom, hogy ebben a törekvésben minden egyetemi dolgozó partner.

**Mit tanácsol a jövő rendőrtisztjeinek, a közszolgálatban dolgozóknak?**

Az egykori nagy primadonna, Honthy Hanna által énekelt sorokat tudom felidézni: „Illem s jó modor a fő, engem nem ront el az idő.” Ezt egy életbölcsessel is kiegészíteném: „Miről lehet megismerni a művelt embert? Nincsen mások terhére, és tud vigyázni az egészségére.” A legfontosabb tanácsom azonban, hogy fiatal kollégáim ne kerüljék el a harcot. Legyenek a közbátorság megtestesítői. Legyen véleményük, küzdjenek, ne hátráljanak, és ne felejtsék, a függelmi korlátok nem értékhatárok. Áprily Lajos gyönyörűen írja A finálé című versében: „...zeng az erdő s forró ütközetre rohannak boldog, ifjú farkasok.” Ezt üzenem: rohanjanak! Zengjen az az erdő!



## AHOL NYÁRON SINCS SZÜNET

### Az NKE nyári egyetemei

*A kisebbségi jogok, valamint a nemzetközi válságkezelés is folyamatos témát szolgáltat a szakembereknek, olyannyira, hogy a hagyományos szakmai fórumok és oktatási formák mellett már többnapos nyári egyetemek keretében is, nemzetközi szinten foglalkozhatnak az érdeklődő kutatók az adott téma aktualitásaival. Júliusban két ilyen eseményt is megrendeztek a Nemzeti Közzolgálati Egyetem társszervezésében.*

Szöveg: Túróczi Zoltán

#### Global Minority Rights Summer School

Tavaly került sor első alkalommal a Nemzeti Közzolgálati Egyetem és a Tom Lantos Intézet együttműködésében az első kisebbségi jogi témát feldolgozó nyári egyetemre. A jelentkezők száma és az esemény sikere megkérdőjelezhetetlenné tette azt, hogy 2014-ben is megrendezték a nívós nemzetközi szakmai programot. Idén a közép- és kelet-európai kisebbség témáján túl lépve a Global Minority Rights Summer School – Civil Society, Political Participation and Minority Rights nevet viselte az egyhetes esemény, amelynek szervezésében

közreműködött a Middlesex University of London, valamint a Külgazdasági és Külügyminisztérium is. Az angol nyelvű nyári egyetem nemzetközi jellegét jól tükrözi, hogy a harminckét résztvevő közül többen érkeztek más kontinensek országaiból, így Kazahsztánból, Kirgizisztánból, Etiópiából, Egyiptomból, Nepálból, Srí Lankáról vagy épp az Egyesült Államokból. A hallgatók mellett természetesen a magasan kvalifikált oktatói gárda sem maradhatott el a rendezvényről. A szervezők részéről az NKE oktatója és az esemény szakmai szervezője, Vízi Balázs, a Tom Lantos Intézet vezetője,



Bíró Anna-Mária és a londoni egyetem jogi karának dékánja, Joshua Castellino is tartott előadásokat a hét folyamán, valamint tavalyról visszatérő vendégként érkezett az idei nyári egyetemre Jennifer Jackson-Preece, David Keane, Papp Richárd és Kántor Zoltán is. Mellettük olyan neves, nemzetközileg elismert emberi jogi szakértők is emelték az esemény színvonalát, mint Bineta Diop, az afrikai nők jogait védő Femmes Africa Solidarité vezetője és alapítója, vagy Schöpflin György, az Európai Parlament képviselője.

A nyári egyetem résztvevőit Prof. Dr. Patyi András, az NKE rektora köszöntötte, majd a társszervezők vezetői tartották meg beszédüket. Az ötnapos rendezvény során olyan témák voltak napirenden, mint a nacionalizmus értelmezése, a politikai részvétel vagy a nyelvi jogok szabadsága. A tavalyihoz hasonlóan idén is szó volt a zsidóság helyzetéről, a török kisebbségekről, valamint a Magyarország szomszédos országaiban jellemző kisebbségi jogi szabályozásokról. A komoly szakmai órák mellett természetesen a témához kapcsolódó kulturális programok sem maradhettek el, így a hallgatók látogatást tettek a „zsidónegyedben”, sor került budapesti városnézésre, és az egyhetes esemény záróakkordjaként a résztvevők egy buszos túra keretében látogattak el az egyik legszebb vajdasági magyar városba, Szabadkára, ahol a Magyar Nemzeti Tanács épületében is vendégül látták őket. A Közigazgatás-tudományi Kar Ménesi úti campusán rendezett nyári egyetem résztvevői sokszor saját kutatásaikról is tartottak előadásokat, amelyek közül az egyetem a legjobbakat idén is megjelenteti saját emberi jogi folyóiratában, az Acta Humana hasábjain.

#### Nyári egyetem NATO-csatlakozásunk fényében

A Magyarországon egyedülálló XV. Euro-atlanti Nyári Egyetem időpontja idén egybeesett hazánk NATO-csatlakozásának 15. évfordulójával. A szolnoki MH Békéttámogató Kiképzőközpontban július 28. és augusztus 1-je között megrendezett akkreditált képzés nagy hangsúlyt fektetett az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének feladatrendszerére, válságkezelésére és az új típusú biztonsági kihívásokra adott válaszára. A nyári egyetemen idén hatvanegy fő vett részt a védelmi szférából és a közigazgatásból, az egyetemről hallgatóként és a Katonai programból tanárként. Ők a többi között megismerhették a válságkezelés elméletét és gyakorlatát, a NATO aktuális kihívásait és jövőképét, különös tekintettel a szövetség 2014. szeptemberi



csúcstalálkozójának előzményeire és a katonai-rendvédelmi-közigazgatási együttműködést is megkövetelő kihívásokra.

Prof. Dr. Padányi József mérnök dandártábornok, az NKE stratégiai és intézményfejlesztési rektorhelyettese Magyarország tizenöt éves NATO-tagsága kapcsán arra hívta fel a képzés előtt állók figyelmét, hogy éljenek a lehetőséggel, és ismerjék fel a Magyar Honvédség eredményes integrációját a szövetségbe, felmérve azokat az eredményeket is, amelyeket erőn felül teljesítve értünk el az elmúlt években.

Tálas Péter, a nyári egyetem szervezője és vezetője, a NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpontjának igazgatója elmondta, hogy idén is elsősorban szakmai rendezvényeket tartottak, de szórakoztató és interaktív programok is helyet kaptak az eseménysorozatban. Tálas Péter hozzáfűzte, hogy az előadások és a szemináriumok mellett több sport- és csapatépítő program tette színesebbé a rendezvényt. Ebben az évben olyan újdonságok is szerepeltek a nyári egyetemen, mint a Harcosok Filmklubja vagy a Biztonságpolitikai Dühöngő.

„Már az első napi panelbeszélgetések során láthatóvá vált, hogy célkitűzésünk – miszerint a gondolkodást, a véleménynyilvánítást és a konstruktív párbeszédet szeretnénk elősegíteni – megvalósítható lesz, de az egész héten át tartó élénk viták messze felülmúlták a várakozásainkat. Akár a magyar társadalom és a politikai elit biztonságfelfogásáról, akár az ukrán válság belső mozgatórugóiról vagy a világ hatalmi helyzetének változásáról volt szó, hallgatóink aktív szerepet vállaltak, és nem csupán érdeklődésükről, hanem tudásukról is számot adtak. Az így kibontakozó eszmecseréből sokszor még mi is tanultunk, és reméljük, ez a kötetlen hangvételű, szókibontó és nyílt párbeszéd e szélesebb szakmai közegeben mind formálisan, mind informálisan fennmarad” – összegezte Tálas Péter a nyári egyetem tapasztalatait.

A Magyar Honvédség és az NKE közös szervezésében megrendezett nyári egyetem előkészítésében szerepet vállalt a vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár Protokoll, Rekreációs és Kulturális Igazgatóság Kulturális Alosztálya, a szolnoki Békéttámogató Kiképzőközpont és az NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont munkatársai, valamint a Biztonságpolitikai Szakkollégium hallgatói.

**Olyan témákról is beszéltek, mint a nacionalizmus értelmezése, a politikai részvétel vagy a nyelvi jogok szabadsága.**



## AZ ELSŐ MAGYARY CHAIR

*A Nemzeti Közszolgálati Egyetem ismertségének növelése, a nemzetközi kapcsolatok erősítése lesz az elsődleges feladata Vastag Gyula professzornak, akit július 1-jétől nevezett ki a Magyary Chair program élére Prof. Dr. Patyi András, az intézmény rektora. A program lényege a névadó tudós munkásságának köszönhető közigazgatás-tudományi eredmények ápolása, népszerűsítése, a Magyary Zoltán által teremtett tudományos iskola szellemi hagyatékának gondozása, valamint a közigazgatás-tudományokban elért eredményeinek továbbfejlesztése. Vastag Gyula a kinevezésének átvétele után adott interjút a Bonum Publicumnak.*

Szöveg: Szabó Tibor

**Vastag Gyula korábban szervezés-tudománnyal is foglalkozott.**

**A cím első birtokosaként mi lesz a feladata?**  
Az egyetem nemzetközi kapcsolatainak erősítése, az intézmény ismertségének és elismertségének növelése lesz az elsődleges feladatom. Az angolszász világban az egyetemek ezzel a címmel díjazzák azokat, akik az intézményük hírnevét öregbítik. Számomra Magyary Zoltán nemcsak a közigazgatási reform egyik kiemelkedő

alakja volt Magyarországon, hanem a szervezés- és a vezetésstudomány területén is nagyot alkotott. Nagy tisztelettel tekintett a szervezéstudományokra, és ezzel kapcsolatban az Amerikai Egyesült Államokban több tanulmányúton is járt. Számomra sem idegen az előbb említett terület, hiszen én korábban főként szervezéstudománnyal foglalkoztam.



**Milyen konkrét célkitűzései vannak, amelyeket mindenképpen szeretne megvalósítani?**

Eddigi szakmai pályafutásomból adódóan elsősorban az angolszász vonalon szeretném az egyetemi kapcsolatokat erősíteni. Ez együttműködési megállapodások előkészítését, közös programok kidolgozását, valamint tanár- és diákcsereprogramok megvalósítását jelenti elsősorban. Olyan egyetemi tanárokat is szeretnék megnyerni a Nemzeti Közszolgálati Egyetem számára, akik kisugárzásuknál, tudományos teljesítményükönél fogva segíteni tudják az egyetem fejlődését.

**A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karán kapott megbízatást, oktatóként ott fog dolgozni.**

A Közigazgatás-tudományi Karon a Közszervezési és Szakigazgatási Intézet vezetésével bízott meg a rektor úr, amely a legközelebb áll a szakterületemhez. A bemutatkozó beszélgetésen elmondtam, hogy papíron nekem eddig nem sok közöm volt a közigazgatáshoz, de ha megnézzük azokat a témákat, amelyekkel a karon vagy akár az egyetemen belül foglalkoznak, akkor elmondhatom, hogy ezekkel már én is foglalkoztam. Ilyen például a katasztrófavédelem, amely egy meghatározó rész a szakterületemen belül. Ezt általában nem így szokták aposztrofálni, mert az angolok ezen a területen szemérmesebbek, ők inkább humanitárius logisztikának nevezik a katasztrófavédelmet. Nagyon fontosnak tartom megemlíteni a közszolgálati logisztikát is, hiszen a logisztika az én egyik kiemelt szakterületem is.

**Professzor úr, megkérhetném arra, hogy beszéljen a Bonum Publicum olvasóinak az eddigi tudományos munkásságáról? Milyen fontosabb állomásokot emelne ki?**

Somogyi származású vagyok, a Balatonhoz közel, egy kis faluban születtem, Bálványoson. Később Siófokra

költöztünk, és onnan kerültem fel az akkor még Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemre, ahol népgazdasági tervező-elemző matematika szakon végeztem. Az egyetemen intenzív matematika- és statisztikaoktatás volt, amelynek a későbbiekben nagy hasznát vettem, hiszen a módszertani tárgyakra nagyon sokat adott nekem az intézmény. 1989-ben kaptam egy öt hónapos ösztöndíjat az USA-ba, ahol megismerkedtem egy ottani professzorral, akivel barátságot is kötöttünk. A mai napig tartjuk a kapcsolatot, és publikálunk, dolgozunk is együtt, szóval őt atyai jó barátomnak tekintem. Ennek is köszönhetően maradtam az USA-ban több évig. Ott publikáltam, ott dolgoztam különböző szervezetekben, és utána jöttem vissza Magyarországra, ahol bizonyos értelemben kerestem a helyemet. Most nagyon boldog vagyok, hogy itt, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen végre megtaláltam azt a platformot, ahol képes vagyok tovább segíteni a magyar felsőoktatást és különösen az egyetemet.

**Mikor kezdődik úgymond az intenzív munka, és mi lesz az első feladata?**

Az őszi félévre való felkészülés jegyében át kell tekintenem a tantárgytematikákat, és megnézni azt, hogy milyen területeken van szükség újításra. Ez egy folyamat, és nem úgy megy, hogy egyből kicserélünk mindent, hanem át kell gondolni a lépéseket. Meg kell vizsgálni, hogy mi volt itt eddig az oktatás területén, és ebbe kell új elemeket beépíteni, gondolok itt akár új tantárgyak bevezetésére is. Az eddigi kutatásaimat pedig szeretném tovább folytatni. Ilyen téma például az ellátási láncok koordinációja, amellyel kapcsolatban konferenciát is szeretnék szervezni novemberben. Nemrég voltam az Európai Döntés Támogatási Társaság éves konferenciáján Dániában, ott tartottam előadást, és a PhD-workshop munkájában vettem részt, tehát mentorként segítettem ezeknek a fiataloknak a továbbfejlődését.

**Az első Magyary Chair több évig az USA-ban is dolgozott.**



Forrás: Országgyűlés Hivatala

## „NEM LEHETÜNK MARADÉKTALANUL ELÉGEDETTÉK A RENDSZERVÁLTÓZÁSSAL”

### Interjú Kövér László házelnökkel

*A rendszerváltás meghatározó eseményeinek egyik fiatal, de már aktív résztvevőjeként ott volt az Ellenzéki Kerekasztal, majd a háromoldalú tárgyalások ülésein. Jó szívvel emlékezik az akkor történetekre, de hiányérzete van a rendszer-váltás eredményei kapcsán. A témában indított sorozatunk első részében a Fidesz egyik alapítójával, a Parlament jelenlegi elnökével beszélgettünk.*

Szöveg: Szőőr Ádám

**Magyarországon idén a rendszerváltás 25 éves évfordulójára is emlékezünk. Az akkori események megítélése már a fogalmak szintjén is jelentősen eltérő. Vannak, akik rendszerváltásnak, mások rendszerváltásnak vagy rendszerváltoztatásnak nevezik mindazt, ami akkor történt. Ön melyik csoportba sorolja magát?**

Ezek a látszólag szemantikai viták valóban végigkísérték a rendszerváltás eseményeit és az azóta eltelt időszakot is. Mi akkor, a nyolcvanas évek végén, fiatalként túl nagy jelentőséget ezeknek a vitáknak nem tulajdonítottunk. Azonban ahogy telt az idő, én is kezdtem megérteni ennek a különbségtételnek a mélyebb tartalmát, ami nagyon fontos társadalomfilozófiai különbségekre mutat rá. Akik rendszerváltást szoktak emlegetni, valójában úgy gondolták, mindössze annyi a teendő, hogy a demokrácia feltételeit megteremtve, az első szabad választás után kiépítsük a jogállam és a piacgazdaság intézményes kereteit, és innen majd megy minden a maga útján. Akik rendszerváltásról vagy rendszerváltoztatásról beszéltek, azok úgy gondolták, hogy ez nemcsak egy kívülről jövő, nélkülünk is működő folyamat, hanem ebben nekünk, magyaroknak is van szerepünk, rajtunk is múlik annak iránya. Olyan utat kell bejárnunk, amely korábban számunkra járhatatlan volt. A '90-ben létrejövő Antall-kormány koncepciózusabb tagjai és mi, fiatal demokraták is egyre inkább úgy gondoltuk, hogy a politikai-gazdasági intézményrendszer átalakítása csak előfeltétele a társadalmi átalakulásnak vagy – nevezzük úgy – „visszapolgárosodásnak”. Akkor fejeződik be ez a folyamat, ha a magyar társadalom szerkezete, kulturális és vagyoni helyzete, mentalitása közelít ahhoz a szinthez, amelyet a szerencsésebb sorsú, nyugati államok polgárai már korábban el tudtak érni. Mindezt jól fejezte ki Csengey Dénesnek, a rendszerváltás egyik jelképes alakjának 1989. március 15-én elhangzott mondata: „Európába, de mindahányan!” A rendszerváltás megítélése kapcsán is látható, hogy két nagyon különböző világról van szó. Bár mi ezt akkoriban nem tudatosítottuk magunkban, most már egyértelmű, hogy mindez hamar megmérgezte a politikai viszonyokat is. Az első pillanattól kezdve megbontotta az egységesnek látszó ellenzéket.

**Ön nemrégiben azt nyilatkozta: a rendszerváltással az volt a baj, hogy alapvetően nem egy szerves belső fejlődés eredménye volt, hanem külső, külpolitikai tényezők hatására ment végbe.**

Ezt most is így gondolom. Bár nyilván nem lett volna jó, ha megvárjuk azt a pillanatot, amikor a magyar társadalomban már annyi feszültség gyűlik össze, ami egy forradalmi állapotot idézett volna elő az országban. Hiszen az egyik nagy pozitívuma ennek az átalakulásnak éppen az volt, hogy nem hullott vēr az utcákon, szemben például Romániával. A vértelen forradalomhoz kellett persze azok a személyiségek is, mint például Gorbacsov, akik a világpolitikában a békésebb utakat keresték. A kommunizmus az a rendszer volt, amely a látszattal ellentétben soha nem tudta magát konszolidálni. Ez igaz még az ehhez legközelebb járó Kádár-rendszerre, az úgynevezett gulyáskommunizmus időszakára is. A nyolcvanas évek első felében, amikor mi még egyetemisták voltunk, már egyértelműen látszott, hogy a rendszernek kime-



rültek a tartalékai. Ezt mutatta a gazdasági válság, az életszínvonal csökkenése, és hogy mindezekre nem volt válasz az akkori politikai rendszer részéről. Mi sokat jártunk akkoriban Lengyelországban – 1987-ben például II. János Pál pápa látogatásakor is ott voltunk Orbán Viktorral, Áder Jánossal és Fellegi Tamással –, ahol ez a helyzet szintén jól látszott. Azonban azt is tapasztaltuk – némi-leg a magyar helyzettel ellentétben –, hogy a lengyel társadalomnak már megvolt az a mentális-morális ereje, hogy le tudja vetni magáról a kommunista rendszer béklyóit. Láthattuk, érezhattuk, hogy az egész társadalom demonstrált a rendszer ellen. Ez volt az, ami nálunk hiányzott. Itt nem volt az a forradalmi hangulat, az a tömeges hit és reményezés, hogy ennek a rendszernek tulajdonképpen már vége van. A társadalom egészéhez képest csupán egy szűk értelmiségi rétegnek volt ez a megérzése, és inkább a fiatalabb korosztály számára vált ez nyilvánvalóvá.

**A rendszerváltozást követően az emberek azt tapasztalhatták, hogy az előző rendszerben szerepet vállalók, akár korábban vezető pozícióban lévő politikusok is mintha átmentették volna gazdasági és politikai hatalmukat, és a rendszerváltoztató pártok színeiben tündökölnék. Ha történt volna egyfajta elszámoltatás – mint ahogy erre volt példa Közép-Európában –, mennyire lett volna más az ezt követő időszak fejlődési üteme?**

Kevés országban látom azt, hogy az emberek elégedettek lennének azzal, ahogyan a rendszerváltozás végbe ment. Voltak persze kivételek: a cseheknek például egy időre eltiltották a közügyektől azokat, akik az előző rendszerben pártfunkcionáriusok voltak. A lelkiismeretünk valószínűleg nyugodtabb lenne, de ettől nem lennénk sokkal előrébb a gazdasági-szociális kérdések megoldásában. Ez összefügg azzal, amire korábban már utaltunk, hogy nem egy belső, szerves fejlődés eredményeképpen történt meg a rendszerváltozás. Nem volt olyan kényszerítő erő, amely olyan nyomást tudott volna gyakorolni a demokratikus hatalomra, amely ezt a kérdést megoldotta volna. Antall József egykori miniszterelnök szavai jutnak eszembe: „Tetszett volna forradalmat csinálni.” (Állítólag ezzel vágott vissza Antall József az MDF-en belüli politikai ellenfeleinek, amikor azok elégedetlenkedtek a rendszerváltoztató reformok túlságosan puha mivolta miatt – a szerk.)



**Az 1988-ban megalakult Fidesz tagjaira, politikusaira hogyan tekintett a többi rendszerváltoztató erő? Mit lehetett akkoriban elérni a fiatalos lendülettel, a jó értelemben vett radikalizmussal?**

A magyar politikai élet differenciáltságát úgy is tekinthetjük, mint egyfajta generációs rétegződést. Amíg az MDF politikusai elsősorban az '56-os generációt, az SZDSZ-esek pedig a '68-as nemzedéket képviselték, nekünk a nyolcvanas évek eleji lengyelországi történelem adtak lökést. Azok az események ugyanis már építkeztek azokból a történelmi hagyományokból, tapasztalatokból, amelyek 1945 óta Közép-Kelet-Európa különböző társadalmi fölhalmoztak. Mi a nyolcvanas évek közepén, a szakkollégiumi mozgalom idején úgy gondoltuk, hogy a szabadság kis köreit kell létrehozni, működtetni, és ki kell szorítani onnan a pártállamot. Ezt minél jobban támogattuk, annál szűkebb lesz a pártállam jelenléte, és akkor kialakul egy olyan helyzet, hogy a diktatúrában is „normálisabban” lehet élni. Akkoriban az oroszok jelenléte miatt még mindenki félt egy radikálisabb megoldástól. A történelem azonban ritkán nyit olyan kapukat, amelyek nagyobb mozgásteret adnak. Ez a kapu egy idő

után be is csukódik, így fontos, hogy addig minél jobban használjuk ki a lehetőségeket. Természetesen nem kell a falnak rohanni, de addig kell menni, ameddig megtapasztaljuk a határokat. Ilyen értelemben voltunk mi radikálisabbak, mint a többiek. Egy ideig még az SZDSZ-nél is radikálisabbak, míg nem a szabad demokraták rájöttek arra, hogy második számú „nyugodt erőként” nem versenyezhetnek az MDF-fel, nekik a radikalizmusban rejlik a tartalékuk. Ez volt a négyigénes népszavazás.

**Amelyet a Fidesz is támogatott.**

A Nemzeti Kerekasztal-tárgyalások eredményeképpen létrejövő megállapodást végül se a Fidesz, se az SZDSZ nem írta alá. Úgy véltük, hogy az Ellenzéki Kerekasztal – EKA – bizonyos értelemben feladta kiinduló álláspontját, és jelentős engedményeket tett. Ezt követően került sor az általunk is támogatott népszavazásra, amely eredményes volt.

**Arról is beszélt nemrégiben, hogy ha nem lett volna Ellenzéki Kerekasztal, valószínűleg az önök sorsa is máshogy alakult volna. Akkor lehet, hogy most ön sem ülne ebben a székben?**

Ez elég valószínű. Az EKA egy nagyon jó lehetőség volt arra, hogy a Fidesz vezető garnitúrája a nyilvánosság elé lépjen, és egy üde színfoltként szereplőjévé is váljon a folyamatoknak. Mondhatjuk úgy, hogy ezzel léptünk fel a nagypolitika színpadára. Igazán láthatóvá pedig 1989. június 16-án váltunk, Orbán Viktor ekkor mondta el beszédét Nagy Imre és társai újratemetésén. Egyébként amire jó érzésekkel tekintek vissza, az az EKA légköre volt. Vitákkal is terhelt, mégis félig-meddig euforikus hangulat jellemezte ezeket a találkozókat. Úgy éreztük, hogy valami fontos dolognak vagyunk a közvetlen cselekvő, alkotó részesei. Kihozta belőlünk a jobbik énünket. Sokat tanultunk az idősebbektől, de önbizalmat is szereztünk velük szemben, hiszen mi újszerűbb ismeretek birtokában voltunk. A vitákban így nem maradtunk alul, sőt partnereknek tekintettek bennünket. Fejti György vezetésével az MSZMP megpróbálta az ellenzéki szervezeteket megosztani, bennünket pedig illegitimnek tekinteni a tárgyalások során. Ekkor az MDF és SZDSZ képviselői minden hezitálás nélkül azt mondták, hogy szó sem lehet róla, csak velünk együtt hajlandóak tárgyalni. Ez jó érzés volt, sok személyes barátságot is kötöttünk.

**A rendszerváltozáshoz két komoly reményt fűztek az emberek. Úgy gondolták, hogy hamarosan jobban fognak élni, és bíztak abban is, hogy az ellenzéki pártok összefogása sokáig kitart majd. Ebből a szempontból nem igazán nevezhető eredményesnek a rendszerváltozás.**

Az ellenzéki szervezetek vezetőinek nem volt igazán koncepciójuk, forgatókönyvük, hogy mit is kell csinálni. Azt tudtuk, hogy mit nem akarunk, de hogy utána mi lesz, arra nem voltunk felkészülve. Ez nem azt jelenti, hogy szerényebb képességű emberek voltunk, mint a kommunisták, hanem mindez egy világhatalmi játszma részét alkotta. Az előző rendszer emberei már akkor elkezdtek a gazdasági és egyéb pozíciók átmentését, amikor még igazán fel sem merült a rendszerváltozás lehetősége. A magyar emberek számára Ausztria volt a minta: mindent és egy-



ből lehetett kapni az üzletekben. Mi nyilván tudtuk, hogy gazdaságilag nagyon előtűnk járnak, és még a legoptimistábbak sem gondolták, hogy akár tíz-tizenöt év alatt le tudjuk dolgozni ezt a hátrányt. Ez azóta sem történt meg, sőt: a különbség sem sokat csökkent, tehát ilyen értelemben a rendszerváltozás reménye nem teljesült be. Ami pedig az ellenzéki összefogást illeti, mi a választások pillanatában is nagykoalíciót javasoltunk, mert azt mondtuk, hogy vannak olyan kérdések, amelyeket csak együttes erővel lehet megoldani. A később létrejött MDF–SZDSZ-paktum sajnos nem tartalmazott semmilyen konkrét megoldást a társadalmi kérdésekre. Miközben a négy év alatt állandó ideológiai csatákban használta el az erejét az MDF, a társadalmi és a gazdasági kérdések megoldására irányuló döntések jórészt liberális indíttatásúak voltak. Az MDF kormányzott, de sajnos valójában egy liberális társadalmi és gazdasági szemlélet jellemezte a folyamatokat.

**2010 után fontosabb közjogi és szemléletbeli változások történtek az ország irányításában. Ismét kezdett felértékelődni az állam szerepe a gazdasági és a társadalmi folyamatokban. Ennek részeként az egységes közszolgálati képzés megvalósítására a parlament létrehozta a Nemzeti Közszolgálati Egyetemet. Elnök úr, hogyan értékeli mindezt?**

Az a parttalan liberalizmus, amelyet 2010 előtt szinte megkérdőjelezni sem lehetett, áthatotta az egész állami politikát, benne a felsőoktatásra irányuló gondolkodást és cselekvést is. „Az állam rossz” doktrínájából egyenesen következett, hogy mindennek és mindenkinek totálisan „autonómnak” kell lennie, azaz a mindenkori kormányzati politikának az a kötelessége, hogy – lehetőleg minél bőkezűbben – finanszírozza a felsőoktatást a közpénzekből, de azok elköltésének társadalmi célszerűségét ne is firtassa. Miután eleve megkérdőjeleződött, hogy van-e egyáltalán „közjó”, pláne hogy ennek érvényesítésére az

állam hivatott-e, így annak megfogalmazása sem tartozott a politika kompetenciájába, hogy a nemzeti közösségnek perspektivikusan milyen tudásra, milyen képzettségű szakemberekre van szüksége. Ennek az öngyilkos szemléletmódnak az eredménye, hogy Magyarország 2010-re szinte az állam teljes működését tekintve a csőd szélére jutott. Az NKE létrehozása az állam szerepvállalásáról vallott gondolkodás normalizálásának az egyik legszebb és legfontosabb példája.

#### Kövér László

1959. december 29-én született Pápán. Nős, három felnőtt gyermek édesapja. 1986-ban, az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán szerzett diplomát. 1983-ban a Jogász Társadalomtudományi Szakkollégium egyik alapítója, 1984–1988 között szenior, illetve nevelőtanár. 1984 és 1990 között a Századvég című társadalomelméleti folyóirat alapító szerkesztője. 1990 óta folyamatosan országgyűlési képviselő. Politikai pályájának kezdete a Fidesz 1988-as megalapításához köthető, a párt egyik alapítója. 1989-ben részt vett a magyarországi rendszerváltozás jelentős állomásának számító Ellenzéki Kerekasztal ülésein, illetve a háromoldalú politikai tárgyalásokon. 1988 októberében a párt országos választmányának tagjává, majd 1993-ban a párt egyik alelnökévé és így az elnökség tagjává választották. 2000. január 30. és 2001. május 5. között a párt elnöke. 2002 nyarán az országos választmány elnöke lett, ezt a tisztséget a mai napig viseli. 1998. július 8-tól 2000. május 3-ig a polgári titkoszolgálatokat irányító tárca nélküli miniszter. 1990 és 1993, valamint 2002 és 2006 között az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságának elnöke. 2010. augusztus 6-tól a Magyar Országgyűlés elnöke. 2014. május 6-án az Országgyűlés ismét elnökévé választotta.

## Palkovics: lezárult egy korszak a felsőoktatásban

A felelős államtitkár szerint lezárult egy korszak a felsőoktatásban, de ez a tanév is bővelkedik majd új kihívásokban. Palkovics László a Szegedi Tudományegyetem tanévnyitóján beszélt a felsőoktatás előtt álló feladatokról. Az államtitkár hangsúlyozta: az egyre gyorsabban változó világban az a feladat változatlan, hogy a fiatalok a későbbi munkavállaláshoz értékes diplomát szerezzenek. A minisztériumoknak és a felsőoktatási intézményeknek közös az érdekük, hogy egyre jobban működjenek közös az érdekük, hogy egyre jobban működjenek hatékony struktúrát alakítsanak ki, amely biztosítja az

értékes diplomát a jó képességű magyar fiataloknak – mondta az államtitkár. A változások között említette a kancellárok megjelenését az egyetemekenél. Hangsúlyozta: a kancellárok nem helytartók lesznek az intézményeknél, hanem olyan szakemberek, akik a rektorok működését támogatják. A felsőoktatási intézmények legfőbb feladatában, az oktatás és a kutatás irányításában a rektor szava a döntő, és az intézmény testületeinek iránymutatását követik az egyetemek. A kancellári intézmény bevezetésére az egyetemen nem kerül sor.



Fotó: Kovács Tamás, MTI

## Megbízott vezető irányítja a Testnevelési Egyetemet

Várhatóan december közepén léphet hivatalba a Semmelweis Egyetemről leváló és új intézményként létrejövő Testnevelési Egyetem rektora, addig Sterbenz Tamás egyetemi docens irányítja az intézményt. A Semmelweis Egyetemből a Testnevelési és Sporttudományi Kar szeptember 1-jével vált ki. Erről a nemzeti felsőoktatásról

szóló, 2011. évi CCIV. törvény rendelkezett, amelyet az Országgyűlés 2014. július 4-én módosított. Az augusztus 29-én megjelent kormányrendelet pedig azt is rögzíti: a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kara által ellátott feladatokat – jogutódlással – a Testnevelési Egyetem veszi át szeptember 1-jével.

## Megjelent a Bursa Hungarica aktuális pályázati kiírása

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő közzétette a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2015. évi pályázati fordulójának dokumentumait. Az ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. E cél elérésének

érdekében a kormány mind központi költségvetési, mind önkormányzati forrásokat is mobilizál. Az ösztöndíjrendszerhez való önkormányzati csatlakozás határideje: 2014. október 1. A pályázati űrlapok elektronikus kitöltésének és az önkormányzatokhoz való benyújtásának határideje: 2014. november 7. A pályázat a Kormany.hu és az Emet.gov.hu oldalakon érhető el.

## Ennyiből élnek a magyar egyetemisták

**Átlagosan közel 86 ezer forintból élnek a magyar egyetemisták az Eurostudent 2014-es felmérése szerint. Ebben azonban benne vannak a felsőoktatást éppen elkezdők és a 30 év feletti, munka mellett tanuló diákok is, írja az Eduline.**

A felmérés szerint a 22 év alattiak 56 899 forintból, míg a 30 év feletti, zömmel munka mellett tanuló egyetemisták és főiskolások 179 736 forintból élnek havonta. Minél fiatalabb egy hallgató, annál nagyobb arányban segíti a megélhetést szülői támogatás, alapszakon nagyjából 52, míg mesterszakon már csak kb. 38 százalékban. A szülők iskolai végzettsége és a tanulmányok családi támogatása között is van összefüggés. Magasabb vég-

zettségű szülőknél a családi forrás aránya is nagyobb. Az állami ösztöndíjak, támogatások aránya alapszakosok esetében 9,4 százalék, az egyéb bevételi forrásoké pedig 18,8 százalék. A hallgatók közel harmadának van állandó munkahelye, 16,5 százalék alkalmi munkát végez. Ebben az esetben is a kor előrehaladtával a dolgozó diákok aránya jelentősen nő. 22 év alatt mindössze közel 8 százalék, míg 30 év felett már 80.

## A diákok félnek eladósodni

**Eddig összesen 350 ezren igényelték a diákhitelt. A Diákhitel Központ arra számít, hogy az igénylők száma a mostani tanévben is az előző esztendő arányainak megfelelően alakul.**

Az előző tanévben a jogosultak 17 százaléka, mintegy 79 ezer hallgató élt a lehetőséggel: 10 százalékuk a Diákhitel1-et, 7 százalékuk pedig a kötött felhasználású Diákhitel2 konstrukciót választotta. A 79 ezer hallgató közül 54 ezren állami, 25 ezren önköltséges képzésben tanulnak.

Lakóhely szerint Budapest és Pest megye áll az első helyen, sokan igénylik a hitelt emellett Borsod, Hajdú-Bihar, Szabolcs és Bács-Kiskun megyékből is. Az új tanévben a kizárólag a képzési költségekre fordítható, fix kétszázalékos állami kamattámogatott Diákhitel2-t a legtöbben a Budapesti Gazdasági Főiskolán, a Budapesti Kommunikációs Főiskolán és a Budapesti Corvinus Egyetemen folytatandó tanulmányaikhoz igényelték. A jelenleg 5,75 százalékos kamatú Diákhitel1 a Budapesti Gazdasági Főiskola, a Szegedi Tudományegyetem

és a Budapesti Corvinus Egyetem hallgatói között a legnépszerűbb. Első körben szeptember 15-ig lehetett beadni a kérelmeket.



## SportPont Program: egészségfejlesztés a felsőoktatásban

Több mint nyolcszáz hallgató csatlakozott augusztusban a SportPont Programhoz, amelyen keresztül számos sportolási lehetőséghez juthatnak felsőoktatási tanulmányaik alatt. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája és a sportszövetség által indított program célja az egészséges és sportos életmód népszerűsítése. Ennek érdekében számos egyetem gólyatáborába látogattak el. Eddig több mint 800 gólya csatlakozott a prog-

ramhoz, de a sportszövetség a turné végére több mint ezer regisztrációra számít. A Debreceni Egyetem gólyatáborába az Országos Egészségfejlesztési Intézet szakemberei is elkísérték a roadshow-t. Így az elsődlegesek különféle szűréseken, valamint az egészséges életmóddal, a stresszkezeléssel és a dohányzásról való leszokással kapcsolatos tanácsadáson is részt vehettek.



## GÓLYATÁBOR, AVAGY AZ EGYETEM KAPUJA

*Július 24-én ismét több ezer fiatal ült reménykedve a kivetítők, a képernyő vagy épp a mobiltelefonja előtt, arra várva, hogy kiderüljön, hogyan változik meg az élete szeptembertől. Este 8-kor lehullott a lepel, potyogtak a könnyek örömben és bánatban, mindenki megtudta, merre tovább. Köztük az a több mint 2200 érettségizett diák is, akik felvételt nyertek a Nemzeti Közszolgálati Egyetem valamely képzésére, és ezzel egy időben a lehetőséget is megkapták arra, hogy eljussanak az egyetemi élet kapuját jelentő gólyatáborba.*

Szöveg: Túróczi Zoltán | Fotó: Merész Márton, Blokk Média



A Hallgatói Önkormányzat által szervezett gólyatáborok más-más hagyományokra tekintenek vissza az egyes karokon. A Közigazgatás-tudományi Kar tábora 1981 óta, immáron 33. alkalommal biztosított többnapos feledhetetlen élményt gólyának és felsőbb éves vagy épp végzett, nosztalgizálni vágyó hallgatónak egyaránt. A Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar az elmúlt években a Balaton partja és az ócsai kiképzőbázis között ingázott. Ez idén sem volt másképp, hiszen utóbbi helyszín szolgált bemelegítésül a későbbi kemény kiképzések egyelőre még szórakoztató formációjára. A Rendészettudományi Kar gólyatáborára egyidős egyetemünkkel, így mondhatni, egy eredeti NKE-s rendezvény várta a leendő rendészeti hallgatókat Budapest tetején, a csillebérci táborban.

A sort idén a HHK nyitotta augusztus 11–15. között. A programot számos szakmai előadás is színesítette, így többek közt ellátogatott Ócsára – akárcsak a többi táborba – Prof. Dr. Patyi András rektor, dr. Kovács Gábor rektorhelyettes és dr. Horváth József főtitkár is. A rendezvény köszöntőjét is tartó Molnár Zsolt ezredes, a Ludovika Zászlóalj parancsnoka a tőle megszokott határozott, de baráti szavakkal kívánt jó szórakozást és sikeres éveket a leendő tisztjelölteknek. Emellett Szekeres György alezredes jóvoltából szóba került a rendezvényen a katonapszichológia kérdése, valamint az egyetemi biztonságpolitikai és nemzetközi lehetőségek is. Természetesen a komoly témák mellett nem maradhattak el a csapatépítő, összekovácsoló és nem utolsósorban szórakoztató programok sem, így vetélkedők, lézerharc, vízi foci, bulik és koncertek tették emlékeztetessé az ott töltött öt napot. Augusztus 14–18. között az RTK HÖK tagjai is hasonlóan színes programokkal várták saját gólyáikat. Napi több vetélkedő, felejthetetlen esti bulik és kötetlen beszélgetések segítettek elő azt a célt, hogy a leendő szaktársak megismerjék egymás. A kari vezetőséget prof. dr. Blaskó Béla és dr. Nagy Judit dékánhelyettesek képviselték, továbbá dr. Hegedűs Judit, a Dékáni Hivatal vezetője, valamint dr. Verhóczy János, a tanulmányi osztály vezetője. Péntek este fellépett a kar kötelékébe visszatérő másodéves hallgatója, Csordás Ákos énekes.

Időben utolsóként a KTK gólyái érkeztek életük egyik fontos mérföldkövéhez. Augusztus 20-án a tatai Öreg-tó mellett vette kezdetét az ötnapos tábor, ahol a néhol viszonytagságos időjárás sem szegte jókedvét senkinek. A Déli pályaudvartól kezdve a gólyák csapatait vezető, majd a fél évig őket segítő mentorok gondoskodtak arról, hogy senkinek ne legyen egy unalmas perce sem a HÖK tagjai és segítői által megszervezett eseményen. Itt sem maradtak el a vetélkedők, a gólya-szenior-focimeccs, a szépségverseny, az induló- és gólyatánc, sőt az esti szórakozáshoz olyan fellépők szolgáltatták a talpalávalót, mint a Bermuda, a The Biebers vagy a kar hallgatóiból álló zenekar, a The Government Windows. A szakmai napon az egyetemi vezetőség mellett részt vett Tata város polgármestere, Michl József és dr. György István dékánhelyettes is. A gólyatábor megtisztelte jelenlétével dr. Navracsics Tibor külügyminiszter is, aki előadásában szólt a nemzetközi kapcsolatok fontosságáról és az idén induló nemzetközi közszolgálati kapcsolatok szakról is.

A három gólyatábor lebonyolításában a Hallgatói Önkormányzatok mellett az NKE Szolgáltató Kft. vett részt. Ezek után tehát nincs más hátra, mint hogy a felejthetetlen emlékekkel felvértezett elsős hallgatóinknak olyan egyetemi éveket kívánjunk, amelyek hozzásegítik őket a sikeres életpályához és a hivatásuk magas szintű ellátásához.

**A KTK  
gólyatáborát  
a tatai  
Öreg-tó  
mellett  
rendezték.**



## MISSZIÓ „AFGANISZTÁN” ÜZEMMÓDBAN

*Lassan már hazajár Afganisztánba Balassa Bence, a Nemzeti Közszerződési Egyetem oktatója. A Rendészettudományi Kar Rendészeti Vezetéstudományi Tanszékén tanító rendőr őrnagy nemrégiben tért haza második afganisztáni küldetéséről, ahol egy évig az Európai Unió által szervezett és vezetett rendőri és jogállamiság-építő misszióban (EUPOL) vett részt.*

Szöveg: Tóth Nikolett

### Mit tudhatunk erről a misszióról?

Az Európai Unió 2007-ben indította el ezt a válságkezelő missziót Afganisztánban. A cél az volt, hogy hatékony segítséget nyújtson az afgán nemzeti rendőri szerveknek, ügyészségnek és a bíróságoknak szakmai munkájuk magasabb szintre emelésében, a képzések szervezésében, a tananyagok fejlesztésében.

### Nem ez az első misszió, amelynek részese volt.

Elsőként 2009 nyarán jelentkeztem hivatásos állományú rendőrtisztként külszolgálatra, de akkor még nagyon keveset tudtam erről a világról, semmilyen kapcsolattal nem rendelkeztam. Tíz hónapnyi próbálkozást követően sikerrel jártam, és másfél évig teljesítettem itt szolgálatot. A feladatom az afgán rendőri kollégák képzése, mento-

rálása, munkavégzésük monitorozása volt. Az egyik kabuli különleges zászlóalj laktanyájának zárt láncú biztonságikamera-rendszerét is az akkori egységem szerezte és építette be.

### Mi motiválta arra, hogy másodszor is jelentkezzen a külszolgálatra?

Nem tartom magam kalandkereső embernek, mégis él bennem egyfajta indíttatás, hogy időről időre kilépjek abból a komfortzónából, amelyben élek, kipróbáljam magam új, esetenként kevésbé szokványos területeken. Az oktatás során is tudom használni a kint szerzett tapasztalataimat. Ezt a munkát anyagilag is elismerik, de vállalni kell a veszélyt, és meg kell felelni a nagyon magas elvárásoknak.

### Egy afganisztáni misszió hallatán valóban a veszély az első szó, amely mindenkinek eszébe jut.

Afganisztánban folyamatos a fenyegetettség, mindenkinél fegyver van, rengeteg katona állomásozik az országban. Havonta megtörténi, hogy az afgán rendőr, katona saját kiképzőjét, oktatóját gyilkolja meg, ezért is különleges biztonsági protokollt kellett betartanunk. Páncélautókkal közlekedtünk, lövedékálló mellényt és fegyvert viseltünk, kizárólag tervezett útvonalon haladtunk. Nagyon veszélyes Afganisztánban a közlekedés, ugyanis nincsenek közlekedési lámpák, forgalmi sávok. Szigorúan őrzött táborkban éltünk, fegyveres őrrel, szögessdrótok, betonakadályok mögött, ahonnan pisztoly és gépkarabély nélkül ki sem léphettünk. Az Afganisztánban jelen lévő nemzetközi szervezetek naponta cserélnek információt az aznapi fenyegetettségéről. Amikor leszálltam a repülőről Kabulban, minden alkalommal azonnal átkapcsoltam „Afganisztán-üzemmódba”, azaz folyamatos készenléti állapotba.



### Mi volt a legveszélyesebb szituáció a külszolgálat során?

A táborunk közelében megtámadtak egy amerikai konvojt, a tábor egy része megsemmisült. A lakóépületek mellett rakétatámadás esetére betonbunkerek szolgálták a biztonságot. Fél évvel azelőtt, hogy a második misszióra megérkeztem volna, konkrétan a táborot támadták meg. Három öngyilkos merénylő felrobbantotta magát, az egyik őrt lelőtték.

### Volt félelemérzete?

Nem volt, rendkívül fatalista vagyok. Mivel az összes előírást betartottam, mindennap úgy indultam mun-



kába, hogy így kevésbé érhet baj. Ritkán volt olyan érzésem, hogy közvetlen veszélyben vagyok. 2010-ben még nem volt ekkora a fenyegetettség, mint napjainkban. Idén történt egy tragédia: egy dán jogászölyget és a testőreit fejbe lőtték egy étteremben. Berobbantották a bejáratot, és huszonegy emberrel végeztek. Azóta csak a két EUPOL-tábor között engedélyezett a mozgás.

### Az EUPOL Afganisztán misszió tehát speciális biztonsági környezetben, egy még mindig nagyon veszélyes országban működik. A feladatra jelentkezőknek milyen kötelező tréningeken kell átmenniük?

Elsőként a biztonsági, majd a kétnapos vezetéstechnikai tréningen. Utóbbira azért van szükség, mert az EUPOL Afganisztán misszió öttonnás, B6-os besorolású páncélozott védelemmel ellátott Mercedes G320 típusú gépkocsikkal van felszerelve, más járművel nem közlekedhettünk. A harmadik egy másfél napos, ún. bemutató kurzus volt, amelynek során az új missziókollégák az EUPOL különböző egységeinek vezetőitől rövid tájékoztatást kaptak annak érdekében, hogy tisztában legyenek, melyik szervezeti egységnek mi a feladata a közel négyszáz fős misszióban.

### Milyen tulajdonságok, készségek, kvalitások szükségesek ahhoz, hogy részt vehessen valaki egy ilyen munkában?

Kitartás, stressztűrő és alkalmazkodóképesség, valamint képesnek kell lenni egy többnyelvű, multikulturális környezetben külföldi kollégákkal hatékonyan együtt dolgozni. Ehhez elengedhetetlen a másik tisztelete, az előítélet-mentesség, a professzionális megközelítés, problémamegoldás, feladatorientált szolgálatellátás, erős, magabiztos angolnyelv-tudás, jó kommunikációs képesség, határozottság, eltökéltség, monotoniatűrő, bátorság, nyitottság. Előnyt jelent, ha a jelentkező már rendelkezik misszióban eltöltött gyakorlattal. Megfelelő fizikumra is szükség van, hiszen végig 17 kg-os lövedékálló mellényt kell viselni. A magyar állam a kiválasztást nagyon komolyan veszi, ugyanis a Magyar Rendőrséget képviseljük. De a legfontosabb a család, az itthon maradók támogatása, a biztos háttér. Enélkül minden külszolgálat kudarcra van ítélve.

**A biztos háttér nélkül minden külszolgálat kudarcra van ítélve.**





**A misszió megtanított arra is, hogy értékeljem mindazt, ami megadatott.**

**Milyen az élet abban az országban, ahol sok-sok évszázada háborúznak?**

Afganisztán a normál európai szinthez képest elmaradott ország. Az állam nem működőképes, a központi kormányzat nem ellenőrzi az egész országot. Afganisztán közigazgatásilag 34 tartományra oszlik, mindegyiknek az élén kormányzóval és a Belügyminisztérium által delegált rendőrfőnökkel. A népesség hatvan-hetven százaléka analfabéta. Nincs központi posta, mentőszolgálat. Elképesztő méretű a korrupció. Rengeteg fegyver van a lakosságnál, a biztonsági erők alacsony morálja miatt alapvető bizalmatlanság tapasztalható a rendőrséggel kapcsolatban. Mindennaposak a támadások, a lövöldözés, az emberrablás, emberölés.

**Mi volt a misszió során a feladata?**

A szolgálatot teljesítő afgán rendőrök közép- és felső szintű képzését tartottam egy szigorúan őrzött komplexumban, Kabulban, amelyet az Európai Unió finanszírozott az EUPOL Afganisztán misszión keresztül. A kép-

zések, kurzusok célcsoportja elsősorban a beosztott bűnügyi állomány volt: nyomozók, helyszínelők, ügyeletes tisztek. Emellett előadásokat tartottam az EUPOL helyi állománya részére szervezett egynapos, tematikus workshopokon is. Az afgán helyszínelők és nyomozók technikai felszereléseket kaptak tőlünk, most már helyszínelő kocsijuk, táskájuk is van. Meglepő volt számunkra, hogy a DNS-ről soha nem hallottak. A munkahetünk szombattól csütörtökig tartott. A péntek volt a szabadnap, az ima napja.

**Említette, hogy van egy biztos háterszága, a családjá.**

Valóban elengedhetetlenül fontos a családi támogatás. Itthon a feleségem, a nyolcéves kisfiam és a kétéves kislányom várt. Kéthavonta kétheti időtartamra haza tudtam jönni, így túlélhető volt ez az egyéves időszak. A feleségem civil, házirovosként dolgozik. Az volt a megállapodásunk, hogy nem mesélek a kinti életéről. Otthon soha nem is kérdezett a történekekről. Az Afganisztánban készült fotóim egy részét nem láthatták a gyermekeim. Ha olyan esemény történt Kabulban, amely esélyes volt arra, hogy bekerüljön a nemzetközi médiába, akkor azonnal hívtam a feleségemet, hogy egészen pontosan mi történt. Folyamatosan figyelte az afganisztáni híreket, így azt mondhatom, hogy neki nehezebb volt itthon.

**Mire tanította meg az afganisztáni lét?**

Kulturális türelemre, arra, hogy a világ nem fekete és fehér. Empátiára egy számomra idegen nép szenvedésével kapcsolatban, és bizakodó derűre is, ha Afganisztán jövőjére tekintek. Ráláthattam egy nemzetközi misszió munkájára, és részt vehettem benne, szakmai-emberi kapcsolatok alakultak ki. Jó érzés volt hazajönni, Európában nagy biztonságban élünk az ottani helyzethez képest. Megtanított arra is, hogy értékeljem mindazt, ami megadatott.

EGYETEMI  
*Sportnap*  
2014



**Egész napon át tartó sportesemények, látványos bemutatók, ügyességi versenyek, sütés-főzés, nyeremények, koncert**

**2014. október 1. szerda 9:00-16:00**

**Vágóhíd utcai sporttelep (1097 Budapest, Vágóhíd u. 11-13.)**

**A résztvevőknek sportos öltözet ajánlott • Az első 1200 fő vendégünk egy tál ökörsültre**





## A FILOZÓFIA GONDOLKODNI TANÍT

*A nagy filozófusok életrajzi adatainak bemagolása helyett a szabad gondolkodást és a gondolkodás megértését igyekeznek elősegíteni tanítványainál dr. Hoppál Bulcsú, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karának adjunktusa. Ha egy jogszabály értelmezése kérdéses, a tisztviselőnek abból kell kiindulnia, hogy a jogalkotó szándéka nyilván a közjó szolgálata lehetett. A szakemberrel egy néhány hete lezajlott, a filozófiának a felsőoktatásban betöltött szerepéről szóló konferencia kapcsán beszélgettünk.*

Szöveg: Takács Péter

**Az egyetemi filozófiaoktatás célja, hogy gondolkodni tanítson.**

**Az egyetem mely hallgatói találkoznak filozófiával tanulmányaik során?**

Mindhárom kar hallgatói találkoznak a filozófiával, hiszen az egy európai hagyomány, hogy minden felsőoktatási intézménybe járó diáknak kell filozófiát tanulnia. Ez persze különböző formákban történhet. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán például a hallgatók a filozófiát együtt tanulják a kulturális ismeretekkel. Egy magyar katona manapság mivel találkozhat leginkább missziós munkája során? Az iszlámmal. Így aztán összekapcsolják az iszlám mint kultúra, mint vallás jelenségét a filozófia tanulmányozásával.

**A többi karon is ilyen specifikus a filozófiaoktatás? Sok intézményben hirdetnek meg „bevezetés a filozófiába” jellegű kurzusokat. Itt is van ilyen?**

Meggyőződésem szerint olyan, hogy bevezetés a filozófiába, nem létezik. Ha valaki filozófiával foglalkozik, az valami olyasmibe „vezetődik be”, amit úgy hívhatunk, hogy a gondolkodás. A filozófia afelé viszi az embert, hogy legyen képes felismerni, melyek az élet valós problémái, és melyek nem azok. Ilyen értelemben nem beszélhetünk „bevezető”-ről. Persze én is tudom, hogy a filozófia klasszikusan alapozó tárgy, amely a többi tantárgy bázisa. A Közigazgatás-tudományi Karon, ahol én tanítok, nem az a lényeg, hogy konkrétan egyes filozó-

fusokról, a filozófia egyes korszakairól beszéljünk. Senkit nem érdekel, hogy Kant mettől meddig élt, vagy hogy Hegel hol született. A kérdés az, képesek vagyunk-e az emberi létet illető mély problémákat megérteni.

**Azért annyi értelme mégis lehet az alapozó tárgyaknak, hogy amit egyszer már emberek kitaláltak, ahová gondolkodva eljutottak, ott már ne kelljen a sokadik generációval is a nulláról kezdeni...**

Ezt én vitatom. A fizikában meg kell tanulni, hogy Newton hogyan jött rá a szabadesésre vonatkozó törvényre. A filozófiában efféle szakmaiság szerintem nincs. Amikor Platónat olvasunk, nem azért tesszük, hogy megtanuljuk azt, amit ő mondott. Ehelyett rá fogunk jönni arra, hogy Platón is örök problémákkal foglalkozott, csak kicsit más-ként fogalmazta meg, mint ahogy azt egy ma élő ember tenné. A barlanghasonlat például nem szól másról, mint hogy az embernek nem a virtuális világban kell élnie, hanem a valóságosban. Ez talán sztereotípiának hangzik, de egy mély igazságot tartalmaz. Mindig arra kell rávezetni a diákokat, hogy „itt rólad van szó”. Ezek a mi problémáink. Az igazság és hazugság, az evilág és a túlvilág, az erkölcsös élet és az erkölcstelen lét problémái: ezek a filozófia fő kérdései.

**Nemrég a Szkeptikus Klubban elhangzott egy előadás, amelyben arról volt szó, hogy tévedés a filozófiától végső válaszokat várni. Nem jön el az az idő, amikor a filozófia egy kérdést véglegesen lezár, megold, ráüthető a pecsét. A filozófiának más a dolga. Ön is osztja ezt az álláspontot?** Igen. Sőt, továbbmennék: nem az a kérdés, hogy mi a filozófia, vagy hogy mi a filozófia tárgya. Erre nagyon sok választ lehet adni, de ezek mind félreértik a problémát. A kérdés valójában az: ki a filozófus? Szerintem az, legyen az diák vagy tanár, aki a mellébeszélést el tudja választani a fontos dolgoktól.

**Akinek korábban már volt dolga a közigazgatással, valószínűleg megerősítheti: a tisztviselők néha mintha nem jutnának el odáig a gondolkodásban, hogy az eljárások alanyai emberek. Nem számok, nem adatok, hanem érző emberi lények...**

A filozófia segít abban, hogy egy közszolgálat képes legyen empátiát érezni. Sőt, értékekről, erényről szerintem csak a filozófia keretei között beszélhetünk. A türelem, a megértés mind-mind a jóság megnyilvánulási formái. Ezek erények. Az erény megértése tipikusan a filozófia területehöz tartozik. De gyakran beszélünk a közigazgatásban arról is, hogy az embert személyként kell kezelni. A „személy” fogalma egy nagyon mély értelmű filozófiai, sőt teológiai fogalom. A filozófia ennek tanulmányozására akkor is alkalmas, ha kétségtelenül igaz, léteztek olyan irányzatok, amelyek az embert tárgynak tekintették. Ha megértjük, mi az az individuum, hogy a több milliárd ember között nincs két egyforma, akkor megértjük azt is, mi a személy fogalma. A szabadság? Újabb filozófiai probléma. A szabad akarat kérdése? Hatalmas nagy falat, de meg lehet ezt érteni. Csak az az ember szabad, aki képes szabadon a jót választani. Méltóság? Megint egy olyan fogalom, amelynek a jelentését nem lehet megérteni az



ember személyként való felfogása nélkül. Ezek egyébként néha első hallásra elborzasztó fogalombok, a filozófiaoktatásnak ezek között kell rendet vágnia. És az a helyzet, hogy ezek a kérdések a diákokat nagyon izgatják.

**A mindennapi életben sokszor azt tapasztaljuk, hogy a közigazgatásban a jogszabályokhoz való merev ragaszkodással mintha nem az adott probléma minél előbbi és tényleges megoldására törekednének.**

Itt is igaz: az egyetemi filozófiaoktatás célja, hogy gondolkodni tanítson. Megtanítsa meglátni a jogalkotó tényleges szándékát a paragrafusok között. Az oktatás nagy kérdése: merjük-e megtanítani a hallgatókat arra, hogy szabadon cselekedjenek? Merjük-e rávezetni őket, hogy ésszerűen, a valóságot egy magasabb nézőpontból szemlélve végezzék munkájukat? A példák persze kicsit veszélyesek: a filozófia dolga az, hogy az elveket megtanítsa. Az elvek azok, amelyekből a tisztviselők munkájuk során majd levezetik, az adott ügyben hogyan cselekednek.

**A magyar társadalom működése olyan, hogy gyakran a tekintélytiszteletre ösztönöz, nem az önálló, szabad akaraton nyugvó cselekvésre. Mire tanít a filozófia?**

Aquinói Szent Tamás mondja, hogy a tekintély a leggyengébb érv. Meg kell tanítani a hallgatókat érvelni.

**És ha a kezdő tisztviselő megélhetése múlik azon, hogy ellentmond-e a főnökének?**

Ez egy szélsőséges példa. De azt mondom, legyen a tisztviselőben civil kurázsizás, ami ebben az esetben nem más, mint a bonum commune, a közjó szolgálata. Próbáljon érveket találni az igazsághoz. Az érvelő gondolkodásnál nincs előrevívőbb. A filozófia arra is jó, hogy segít az érzelmi reakció helyett az észrvek ütköztetésére koncentrálni.

**A filozófia segít abban, hogy egy közszolgálat képes legyen empátiát érezni.**

## Indul az Államreform 2, jön a közigazgatási rezsicsökkentés

**Az állam legyen olcsóbb, gyorsabb, hatékonyabb, hagyja békén az embereket, és ne keserítse meg az életüket – mondta Lázár János miniszter az MTI-nek adott interjújában.**



Foto: Jlyés Tibor/MTI

A kormány 2015. január 1-jén elindítja az Államreform 2 nevű programot, amelynek része lesz az úgynevezett állami rezsicsökkentés, vagyis az állami szolgáltatások díjának csökkentése, továbbá a köztisztviselői életpályamodell kialakítása. Lázár János a programot „bürokrácia-lebontó csomagként” jellemezte. A miniszter közölte: a kormány szeptemberben összegzi a 2010-ben megkezdett államreform eddigi eredményeit, de szerinte bőségesen van még tennivaló a közigazgatásban, ezért további átalakításokat javasol, hiszen „az állam szerkezete, az állami szolgáltatások minősége érdemben határozza meg egy ország versenyképességét”.

Magyarország csak akkor lehet Közép-Európa legversenyképesebb országa, ha jóval hatékonyabb államapparátusa van – hangsúlyozta a miniszter. Lázár János szerint

az államapparátusnak „elsősorban fejben kell megváltoztatnia”, mert az állam – noha az adófizetők pénzéből működik – még mindig hajlamos arra, hogy uralkodjon az emberek fölött ahelyett, hogy szolgálja őket. A tárca-vezető „bürokrácia- és adminisztrációlebontó csomagként” jellemezte az Államreform 2-t, amelynek egyik fő eleme az „állami rezsicsökkentés” lesz. A cél ugyanis az, hogy az összes állami szolgáltatás díját jelentősen csökkentsék, sőt egy részüket ingyenessé tegyék. Példaként említette, hogy a tervek szerint legalább egy igazolványt mindenki ingyenesen kap majd, emellett az illetékeket is mérsékelni akarják.

Az Államreform 2-nek része lesz a köztisztviselői életpályamodell kialakítása is – közölte Lázár János.

## Megduplázódott a közigazgatásban dolgozók száma

**Napjainkban 290 ezerrel több alkalmazott dolgozik a közigazgatásban, mint 2009-ben. Igaz, közben államosították az iskolákat és az egészségügyet, de ezen túl is mintegy negyvenezzerrel nagyobb a létszám, mint korábban volt – olvasható a Napi.hu-n.**

Tavaly átlagosan 573,6 ezren dolgoztak a költségvetési intézményekben. 2009-ben, az Orbán-kormány előtti időszakban a létszám még kevesebb, mint fele volt, 282,7 ezer fő – figyelt fel rá a Napi.hu a 2013-as költségvetés elszámolása alapján. A növekedés mögött ott van az egészségügy és a közoktatás privatizációja is, amelyek eredményeként az ott dolgozók újra állami alkalmazottak lettek. Így az Emberi Erőforrások Minisztériumánál

majdnem 253 ezerrel nőtt a foglalkoztatottak száma. De ilyen változásból volt ellenkező előjelű is, egyebek között a Nemzetgazdasági Minisztériumnál (NGM), ahol 35 ezer fölött volt az induló létszám, s ez hatezer alá süllyedt. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal ugyanis kikerült az NGM-ből. Tényleges létszámcsökkenést a lap egyedül a külügyi tárcánál fedezett fel.

## Egyszerűbb és pontosabb ügyfélvonal

**Megújult a kormányzati ügyfélvonal, a 1818-as telefonszámon hívható központot Pintér Sándor belügyminiszter adta át augusztus 26-án, Budapesten.**

Pintér Sándor azt mondta: gyors, egyszerűbb és pontosabb lesz, valamint kényelmesebb, mert az ügyfélfogadás helyét és idejét az ügyfél határozhatja meg, akár külföldről is. A miniszter szerint a gyors fejlődést segíti az elektronikus kormányzás, amely az állam irányítási feladatain túl a szolgáltató szerepét is erősíti, és emellett ügyfélbarát. Pintér Sándor az elektronikus közigazgatás kialakítását a jövőbe mutató eseménysornak nevezte,

hozzátéve, telefonon, e-mailben, SMS-ben, chaten is lehetőség van a kapcsolatfelvételre, akár külföldről is. A 900 millió forintos, európai uniós támogatással megvalósuló központ több csatornán fogad megkereséseket, vezetékes és mobiltelefonon, faxon, e-mailben, chaten és fórumokon is. A hívások 80 százaléka 30 másodpercen belül operátorhoz kerül, az elektronikus leveleket pedig átlagosan négy órán belül megválaszolják.



Foto: Beliczky László/MTI

## A földhivatali ügyintézés kockázatos idegenekre bízni

A földhivatali ügyintézés idegenekre bízása jelentős kockázattal jár – hívja fel a figyelmet Budapest Főváros Kormányhivatalának Földhivatala annak kapcsán, hogy tudomásukra jutott: bizonyos vállalkozók, országos földhivatali ügyintézés ígérve, hiteles tulajdoni lapot és térképmásolatot is kínálnak tetemes, majd kétszeres többlettköltség ellenében, a megrendelést követő néhány munkanapos teljesítéssel. A többnapos késedelem is kockázatot jelent – olvasható az MTI-hez eljuttatott közleményben, amelyben rámutattak: hiteles, biztonsági elemekkel ellátott tulajdonilap-másolatot, térképmásolatot kizárólag a földhivatalok és a kormányablakok szolgáltathatnak. Mint írták, az őszi hónapok közeledtével, ahogy az ingatlanpiac folyamatosan élénkül, egyre többször lehet találkozni a fent említett hirdetésekkel. Budapesten a kerületi földhivatalok a hét minden munkanapján nyitva tartanak, ügyfeleink jellemzően továbbra is tíz percen belül munkatársunknál intézhetik ügyei-

ket – írták. A kormányablakokban ingyenes ügyfélkapus regisztrációt követően az online rendszer az érdeklődőnek saját számítógépéről közvetlen hozzáférést biztosít a földhivatali adatokhoz. Így a nap huszonnégy órájában e-hiteles vagy nem hiteles tulajdoni lap, térképmásolat kérdezhető le.



Foto: Beliczky László/MTI



## MOBILALKALMAZÁS SEGÍTHETI A KÁRELHÁRÍTÁST

*Az elmúlt évtizedekben egyre nagyobb figyelmet fordítanak a szakemberek a különböző balesetekkel és katasztrófákkal kapcsolatos megelőzési, mentési és elhárítási teendőkre. Bármikor bekövetkezhet ugyanis olyan szerencsétlenség, amelyre nem lehet előre számítani. Ilyen volt a közelmúltban az M7-esen felboruló, üzemanyagot szállító kamion esete vagy az Andrassy úti porig égett házzal kapcsolatos történet. Bár ezekre a veszélyes, váratlan esetekre nem készülhetünk fel, a mai modern technika vívmányai már lehetővé teszik, hogy minél hamarabb és hatékonyabban fejeződjenek be a mentési munkálatok.*

**Szöveg: Túróczi Zoltán**

Az intelligens informatikai eszközök és ezeken belül az okostelefonok használata mára életünk természetes részévé vált. A világhálóra csatlakozva gyakorlatilag nincs megoldhatatlan kérdés, amelyre ne tudnánk válaszokat találni. Mondhatnánk, az információ hatalom. Ez a gondolat vezette a Nemzeti Közszolgálati Egyetem dokto-

randusz hallgatóját is, amikor megalkotta a tűzoltók és a katasztrófavédők munkáját megkönnyítő mobilalkalmazást.

Noskó Zsolt közel egy évtizede szerzett mérnök informatikai diplomát a Gábor Dénes Főiskolán, majd rá egy

évre, 2006-ban kezdte meg tanulmányait elődintézményünkben, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem védelmi igazgatás szak katasztrófavédelmi szakirányán. Egyetemi éve során készített kutatásaival számos ITDK- és OTDK-versenyen ért el dobogós helyezést, illetve az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság különdíjával is jutalmazták. A salgótarjáni rendőr őrnagy tudományos munkáját jelenleg az NKE Katonai Műszaki Doktori Iskolájában folytatja, kutatási témája pedig a tűzoltók munkáját segítő döntéstámogatási rendszerek fejlesztéséhez kapcsolódik.

Cikkünk apropóját egy már szakmai körökben ismert és elismert applikáció adja, amely lehetővé teszi, hogy elsősorban a katasztrófavédők és a tűzoltók éles szituációban tájékozódhassanak a baleset helyszínén lévő veszélyes anyagokról. Ehhez hasonló alkalmazásból található világszinten párat, azonban ilyen összetett tudásbázist jelenleg csak az „UN Szám Android Pro” névre keresztelt program ad a szakemberek számára. A fejlesztés lényege, hogy a tűzoltók a kárelhárítás során mielőbb hozzájussanak a szükséges információkhoz, így késlekedés nélkül, a megfelelő védőfelszerelésben, valamint eszközökkel tudjanak hozzákezdni a munkához. Az applikációt először egyszerű, Java-alapú mobiltelefonokra fejlesztették, és sikerét jelzi, hogy a mai napig közel négyezren töltötték le a világhálóról. Fontos és egyben a legnagyobb előnye, hogy a telepítés után nem szükséges internet-hozzáférés a program használatához, így bármilyen szituációban rendelkezésre állnak az információk. Másik jelentősége, hogy az alkalmazás keresőjével az UN-szám hiányában, a tulajdonságok meghatározásával is másodpercek alatt hozzájuthatunk a szükséges adatokhoz, illetve megtalálhatjuk a valószínűsíthető veszélyes anyagot. Az informatika fejlődésével párhuzamosan ma már Android készülékeken, így mobiltelefonokon és táblagépeken is működik az applikáció, és hamarosan már iOS-en is használhatják majd a szakemberek.

Az alkalmazás jelenleg magyar és szlovák nyelven érhető el, és annak ellenére, hogy használata jelentősen javítja a veszélyes anyagok okozta károk elhárítását, egyelőre nem alkalmazzák a mindennapi munka során. A fejlesztő szerint még nincs meg az az igény a kárelhárítást irányítóknak, amely ilyen modern eszközzel váltaná fel a régi, jól bevált, de időigényesebb, UN-számokat tartalmazó és ma is rendszeresen használt szakkönyveket. Erre a hiányra példa Noskó Zsolt egyik korábbi kutatási projektje is, amelyet a Paksi Atomerőmű tűzoltóságán folytatott. A kutatás egyik eleme, hogy az erőmű üzeme területének termeit, folyosóit egy Google Street View-hoz hasonló szisztémában, panorámafényképek segítségével alkotta meg, így virtuálisan anélkül körbejárhatunk az épületekben, hogy ott lennénk. Ennek jelentősége az olyan veszélyhelyzetek során nő meg, amelyekben például a füst komoly akadály elé állítja a tűzoltókat. A program olyan támogatást nyújt az irányítók számára, amellyel a szükséges döntések meghozása gyorsabb és hatékonyabb lesz, hiszen gyakorlatilag az épületen kívülről tudja irányítani a kárelhárítókat. Pár évvel ezelőtt ez a fejlesztés szintén leállt a katasztrófavédelem szer-

vezeti átalakulása miatt, a kutatás tudományos eredményeit szakmai fórumokon mutatták be. Az említett programok mellett még számos döntéstámogatási fejlesztés fut, többek közt ilyen az a tűzoltók munkáját segítő alkalmazás, amely POI-pontokként határozza meg az oltáshoz közel található tűzcsapok pontos helyét. Noskó Zsolt munkáját az egyetemen is számos szakember segíti, így témavezetője, dr. Nagy Lajos, valamint dr. Zoltán Ferenc nyugállományú tűzoltó ezredesek, dr. Komjáthy László nyugállományú tűzoltó alezredes és dr. habil. Grósz Zoltán mérnök ezredes. A jövőben számos hasonló projekt indítása várható, illetve más, már meglévő programok és kutatások továbbfejlesztése is az elsődleges célok közt szerepel.



Láthatjuk tehát, hogy a modern technika, amely átszövi életünket, nemcsak megkönnyíti, de biztonságosabbá is teheti mindennapjainkat. Ehhez persze mindenképp szükséges az, hogy tudjunk élni a 21. század eszközei adta lehetőségekkel, valamint biztosítsuk azok használatának tényleges elterjedését.

**A telepítés után nem szükséges internet-hozzáférés a program használatához.**



## 2020-TÓL FUTHAT A ROBOTZSARUKUTYA

*2020-ra készülhet el annak a nagyjából 90 centiméter magas, négylábú, a rendőrök munkáját segítő, a fejlesztők által „robot szolgálati kutyaként” emlegetett eszköznek a prototípusa, amely sokoldalú módon növeli majd a rendfenntartás, a bűnüldözés hatékonyságát. A robotkutya senkit sem fog lelőni, megharapni: súlyos sérülést okozó támadófegyverekkel ugyanis nem lesz ellátva. A kutya dolga nem a pusztítás, feladata az emberek és a törvényes rend védelme – beszélt a 2014 elején indult nemzetközi projektről dr. Székely Zoltán rendőr őrnagy, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karának tanársegédje, aki a nemzetközi kutatást vezeti.*

**Szöveg: Takács Péter**

Az európai és ázsiai országokból származó kilenc kutató, valamint tizenkét intézmény, rendőri feladatokat ellátó szervezet és gazdasági társaság által tető alá hozott nemzetközi konzorciumnak nem célja az emberszerű robot megalkotása. A robotzsaru című science fiction

hőse tehát nem fog igazoltatni bennünket 2020-ban sem. A jelenleg még csak az alapkutatások összehangolásánál tartó vállalkozás a robotkutyát a rendőrszolgálati segítő társának szánja, amely folyamatos emberi irányítás alatt áll. A fejlesztés mögött meghúzódó filozófiai



gondolat az, hogy a robot feláldozható, az ember nem. Egy rendőr halála pótolhatatlan veszteség, a robot megsemmisülése legfeljebb anyagi kár.

Sőt, a robotkutya bizonyos helyzetekben a bűnöző életét is megóvhatja. Hiszen egy élő rendőrnek, saját védelmében, adott esetben használnia kell a lőfegyverét. A vas négylábúval azonban nem fordulhat elő, hogy ölnie kelljen életének megóvásáért. Az otthonában saját kezűleg tuningolt robotporszívót használó, egykor rendőr járőrként is dolgozó őrnagy szerkesztőségünknek elmondta: az emberi élet megóvásán kívül a másik fő célja az egyelőre csak vázlatokon létező robotkutyának, hogy növelje a bűnüldözés hatékonyságát. Gazdáit például beküldhetik a fegyveres bűnözők után egy épületbe, láthatnak a robot szemével, lefújhatják könnygázzal az elfogandó személyt, vagy elektromos sokkolóval tehetik ártalmatlanná. A gépkutya infrakamerájával és hőkémerájával ráadásul olyan dolgokat is képes lesz észlelni, amelyeket egy hús-vér járőr nem tud.

Székely Zoltán járőri és szolgálatirányító parancsnoki tapasztalataiból ismeri: a rendőr legfontosabb eszköze „a szájkarate”. A legtöbb esetben a határozott fellépés önmagában is elég a szituációk megoldásához. Hogy jön ez a robotkutyához? A kutatók tudatosan építenek arra a pszichológiai hatásra, amelyet egy efféle gépezet kelthet a bűnözőkben. Sőt, a rendőrök négylábú segítő társát arra is felkészítik, hogy elrettentés céljából módosítsa a megjelenését. Persze fő szabály szerint barátságos lesz a bűnüldöző gépkutya.

A konzorcium tagjai arra számítanak, hogy az új eszköz kifejlesztése során számos olyan részeredményre tesznek szert, amelyeket a robottól függetlenül is hasznosíthatnak majd a bűnüldöző szervek. Az egyik ilyen a

helymeghatározás fejlesztése: a kutyának pontosan tudnia kell, hol van a bajban lévő ember. Még a modern GPS-berendezések korában is gyakran előfordul, hogy a rendőrök rossz címre mennek ki a segélyhívást követően. Ha ezeket a lokalizációs hibákat ki lehetne küszöbölni, az általában javítana a rendőrség munkájának hatékonyságán.

A kutatóknak megannyi jogi problémát is semlegesíteniük kell, még mielőtt az első csavart legyártanák a robotkutyákhoz – meséli az őrnagy. Ma például, a vonatkozó ISO-szabványnak köszönhetően, minden roboton el kell helyezni egy nagy, piros gombot, amellyel teljesen ki lehet kapcsolni a berendezést. Ha ez a lehetőség a bűnözőknek is rendelkezésükre állna, az nagyjából értelmetlenné is tenné a robotkutya használatát.

Újabb, fogós jogi dilemma: elfoghat-e embert egy robot? Mikor engedhető meg egy robotnak, hogy kényszerítő eszközt használjon? Ezeknek a kérdéseknek a megválaszolása nélkül – szövegi le az egykori járőrparancsnok – bele sem érdemes kezdeni a tényleges fejlesztésekbe, hiszen azok csak l'art pour l'art próbálkozások volnának.

A rendőr őrnagy szerint a dilemma megválaszolásánál jó szolgálatot tehet a rendőrkutyák példája, hiszen ők is képesek elfogni egy bűnözőt. A kutyákat azonban az ember irányítja. Vagy ott van a közlekedési lámpák esete: az ember megáll a pirosnál, vagyis engedelmessé válik egy faék egyszerűségű gép utasításának. Miért ne intézkedhetne akkor egy ezerszer intelligensebb, de még mindig ember által irányított robotkutya?

Egy másik felvetés azzal kapcsolatban, hogy a rendőrök négylábú, gépi segítő társa halálos sérülést is okozhat: ha azt mondjuk, hogy a fegyverek ölnek, akkor a ceruzák

**A robotkutya  
adott esetben  
a bűnöző  
életét is  
megóvhatja.**



### A robotkutya dolga nem a pusztítás, hanem az emberek és a törvényes rend védelme.

csinálják a helyesírási hibákat, és az autók okozzák a baleseteket? – teszi fel a költői kérdést a rendőrtisztjelölteknek határőrizettel kapcsolatos ismereteket oktató őrnagy. Azt dr. Székely Zoltán nem ígéri, hogy a robot semmiféleképpen nem lesz képes halálos sérülést okozni, hiszen erre a vasaló is alkalmas. Ám egy biztos, nem ezzel a céllal fogják megtervezni.

Már a technikai megvalósítás területére átevezve, a tudósok fejkavarását előidéző probléma az energiaellátás, hiszen a tudomány mai állását alapul véve bizony nem túl jók a kilátások. Az elektromos autó hamar lemerül, drága, nagyon lassan tölthető. A rendőrrobot fejlesztőinek válasza a kihívásra az úgynevezett energy harvesting, szabad fordításban: energiaszüretelés. A szerkezet igyekszik környezetében lévő minden lehetséges energiaforrást hasznosítani. Az eszközt egyébként modulárisra tervezik, tehát az energiaellátás új meg új fejlesztéseit a konzorciumi partnerek folyamatosan figyelemmel kísérik, és adott esetben beépítik gépezetükbe.

A megvalósításban kulcskérdés az ember-gép kapcsolat. A tudósok olyan irányító eszköz kimunkálásán törik a fejüket, amelynek a segítségével a rendőr egyszerűen,

hatékonyan képes lesz irányítani a segítőtársát. Ez nem annyira egyszerű, mint amilyennek első pillantásra tűnik. A járőrök ugyanis – mondja Székely Zoltán őrnagy – munkájuk során sokszor nem szavakkal, hanem pillantással, gesztusokkal, apró jelekkel kommunikálnak. Nem reális lehetőség, hogy a bűnözők üldözésére indítandó gépkutyát a járőr a vezérlőeszköz menüjében való hosszas turkálás után keltse életre. A fejlesztők egyébként olyan okos kutyában gondolkodnak, amely kiváltja a járőr rádióját, igazoltató, okmányellenőrző eszközét, valamint a robot irányítását is lehetővé teszi.

A konzorcium nemcsak robotkutyát tervez. Ha minden jól alakul, a fejlesztések végén olyan, önirányításra képes, elektromos járművön alapuló rendszer áll majd rendelkezésre, amelyet mozgó rendőrszolgálatnak is tekinthetünk. Az önmagát vezető autóban helyet foglal majd a robotkutyát, aki az energia-utánpótlásában is támaszkodik az autó akkumulátorára. De lesz kisméretű, forgószárnyas repülő eszköz is az arsenálban, amelyet a menekülő rosszfűk után küldhetnek az egyenruhások. Ez utóbbit nem igazi drónnak szánják, csupán kis hatótávolságú, a rendőrök munkáját segítő repülő robotként számítanak rá. Azért van ilyenre szükség, mert a bűnüldözés sikeretelenségének egyik leggyakoribb oka, hogy a rendőrök nem tudják elkapni a hirtelen kerekelt oldó bűnözőt.

Az önvezető jármű azért is jó, mert így a járőr a valódi munkájával tud majd foglalkozni, nem fárasztja el az autóvezetés. Ugyanakkor az autó menet közbeni arcfelismerésre is képes lesz, azaz önmagától észlelheti, ha például feltűnik egy körözött személy vagy jármű a környezetében.

A konzorcium arra törekszik, hogy a robotkutyát 2020-ra felkínálhassa az európai rendőrségeknek, akik majd eldönthetik, hogy használatát be tudják-e illeszteni saját országuknak a jogrendjébe, illetve milyen situációkban vehetik igénybe a mesterséges néglábu szolgálatait.

# A NAGY HÁBORÚ KATONADALOKBAN

## PÁLYÁZATI FELHÍVÁS



*„Gyertek fiúk, itt van már a behívó...”*

A Nemzeti Közszerológati Egyetem rektora  
pályázatot hirdet  
amatőr népzenei együttesek számára

Az I. világháború kitörésének 100. évfordulójára a Nemzeti Közszerológati Egyetem (NKE) egész évben szakmai programokkal, rendezvényekkel emlékezik meg. Ennek részeként a Bartók Béla és Kodály Zoltán közös munkája alapján, 2010-ben megjelent, 101 katonadalból álló gyűjteményből a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetével együttműködésben az NKE kiválasztott 70, a Nagy Háború inspirálta népdalt. Ezeket a Honvéd Együttes művészei játszották és énekelték fel, a dalok elérhetőek az intézmény honlapján (<http://uni-nke.hu/a-nagy-haboru-katonadalokban/a-dalok-gyujtemeny>).

**A pályázat célja:** a meglévő zenei gyűjtemény bővítése

**Pályázni lehet:** minimum 10 új (a meglévő 70 dalon felül), az I. Világháború ihlette, vagy arra utaló, katonai témájú népdal (keservek, katonasíratók, csárdások, stb.) munkatervével. Ennek tartalmaznia kell a dalok kottázott dallamát, szövegét, az egyéb adatokat (gyűjtés ideje, helye, gyűjtő neve) és a feljászás költségeit (stúdió, tiszteletdíj).

**A pályázat elbírálása:** a munkatervet szakmai zsűri bírálja el, amely pozitív döntés esetén első körben a stúdiófelvétel költségeit biztosítja. A legjobbra ítélt, az NKE honlapon szereplő dalokkal azonos formátumban elkészült felvételek felkerülnek a katonadal gyűjteménybe, a felvételt készítő együttes nevének megjelölésével, szabad letöltésre. A katonadalok hadtörténeti feldolgozása (a magyarító szövegek elkészítése) az NKE feladata, amely fenntartja a jogot a pályázat eredménytelenné nyilvánítására. Az elkészült felvételek terjesztési joga a nyertes pályázót illeti meg.

**A pályaművek díjazása:** a legjobb pályaművek az egyetem honlapján való megjelenés mellett pénzbeli díjazásban is részesülnek.

**A pályázat lebonyolítása két szakaszban történik:**

- a pályázat beadási határideje: **október 31.**
- a munkaterv elbírálásának határideje és eredményhirdetés: **november 7.**
- a nyertes munkaterv alapján készülő felvételek elkészítésének határideje: **november 28.**
- Eredményhirdetés: **december 5.**

A munkatervet postai úton, a Nemzeti Közszerológati Egyetem (1441 Budapest, Pf. : 60.) címére, „katonadalok” jellegével kérjük beküldeni.

[www.uni-nke.hu](http://www.uni-nke.hu)



## SZÁRNYALÁS, MIG, SZERELEM

*A MiG-21MF repülőgép bemutatásával folytatjuk a Zrínyi Miklós laktanya udvarán kiállított harci eszközökről szóló sorozatunkat.*

**Szöveg: Takács Péter**

A hangsebesség átlépésekor tapasztalható hangrobbanást nem hallja a MiG-21-es pilótája, a repülőgép keltette hanghullámok lemaradnak a fülke mögött, a hermetikusan záró szigetelés pedig a hajtómű és a légáramlat által keltett óriási zaj maradékát is javarészt kiszűri. Ennek ellenére a pályájuk vége felé közeledve a pilótáknál felléphet némi halláskárosodás – tudtuk meg dr. Varga Ferenc nyugállományú repülő ezredestől, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Összhaderőnemi Műveleti Tanszéke egykori légierő-hadműveleti szakcsoportjának volt adjunktusától. A repülőgép a hangsebesség 2,1-szeresére képes, legalacsonyabb megengedett repülési sebessége pedig 400 kilométer/óra. (A hangsebesség a légköri viszonyok szerint változik, nagyjából 1120 kilométer/órával lehet számolni.)

Az első működőképes, gázturbinás sugárhajtóművet 1937-ben építették meg, a második világháborúban már harcoltak lökhajtásos gépek, bár még nem ez volt a jellemző. A pilóták mindenesetre arról számoltak be, hogy az emelkedési képesség és a sebesség növelése az az irány, amelyben a fejlesztőknek dolgozniuk kell – meséli az ezredes. Az ötvenes évek már a sugárhajtóműves repülés korszakának tekinthetők, a MiG-21-et 1959-ben állították szolgálatba a Szovjetunióban. A modellnek számos altípusa létezett, a Zrínyi Laktanyában, az A épület mögött megtekinthető példány egy MiG-21MF, amely 1971-ben érkezett Magyarországra. A MiG-21-eseket az 1990-es évek második felében kezdték el kivonni a forgalomból. A hangsebességet a lökhajtásos gépek fejlesztői viszonylag hamar, már a negyve-

nes években átlépték, az ötvenes években a kétszeresét is. A pilótára ható erők elviselhetőségének korlátai miatt hamar elérkezett az a pont, ahonnan már nem volt értelme bizonyos irányokban tovább dolgozni. Mivel a technika többet bír, mint az ember, az autók sebességlimiterehez vagy kipörgésgátlójához hasonló technológia helyet kap a sugárhajtású repülőgépekben is. Azaz, ha a szerkezet észleli, hogy a pilóta olyan manőverbe kezdene, amelyet a gép vagy ő maga már nem visel el, egyszerűen közbeavatkozik.

A nyugalmazott repülő ezredes, aki a Szovjetunióban kapta a kiképzését, és 1976–2005 között volt aktív szolgálatban, úgy véli, a pilóta nélküli harci repülőgépek tudják majd kiküszöbölni az emberi tényezőből fakadó korlátokat. Igaz, erre szerinte jó néhány évet még várni kell, egyelőre a drónok csak megfigyelő, illetve légitámaszpás-jellegű feladatokat hajtanak végre. Egy légi harc esetén ugyanis annyira komplex tevékenységet végez a vadászgép pilótája, amihez az ezredes szerint még elengedhetetlen az emberi elme.

Varga Ferenc arra számít, hogy a földi csapatok támogatásában a közeljövőben újra szerepet kaphatnak majd a lökhajtásos társaiknál jóval lassabb, légcsavaros gépek. Tudniillik egy szűk utcából álló műveleti területen

nagyon nehéz bárhogy is beavatkozni egy 400-800 kilométer/órával szárguldó repülőgépből. A jól átlátható harcmező a múlté, a modern hadviselésben jellemzően már más körülmények uralkodnak. Az ezredes ismert olyan orosz pilótát, aki 200 km/órával repült, de ilyenkor már a MiG-21 irányítása jelentősen megnehezedik. Csak úgy, mint a gyártó által megadott maximális sebesség felett, amelynek elérésére a sugárhajtómű egyébként képes lenne. A Varga Ferenc által is repült MiG-21MF ideális utazósebessége 800 kilométer/óra, ilyenkor érzi a legjobban magát. A 480-as tempó pedig az az érték, ahol a repülőgép a legkevesebbet fogyasztja, ha ennél gyorsabban vagy lassabban röpköd, nagyon hamar kifogy a tank. Az ezredes tapasztalatai szerint földközeli manőverezéssel akár tíz perc alatt is elfüstölhető az egyébként kb. két órára elég 4200 liter kerozin, amelyet a MiG magával vihet. Magasságban a gyár által megadott legfelső határ 18 kilométer, aminél szintén emelkedtek már feljebb a MiG-21-esek történetében. A gyártó által lefektetett határértékeknek azért van szerepük, mert ezeket az átlagpilótákra készülő határozzák meg. Gyakorlott szakemberek, tesztpilóták olykor jelentősen kitérítik a repülőgép képességeinek határait – mondta el az ezredes.

De mitől is repül a lökhajtásos gép? A kulcsszó az erőellenerő – foglalható össze a MiG-en kívül több más lökhajtásos géppel is repülő nyugállományú ezredes magyarázata. A gépet a fűvocsóból kitóduló, rendkívül nagy nyomású gáz keltette tolóerő mozgatja. A gázturbinás sugárhajtómű első része egy kompresszor, ez összesűríti a levegőt, amely ezután az égéstérbe jut. Ide fecskendezik be az üzemanyagot. A kémiai reakció során keletkezett gázelegy a turbina lapátjait hajtja meg. A turbina által termelt erő működteti a kompresszort és a gép többi berendezését is. A turbina után következik a fűvocsó, amelyen a nagy nyomású gáz távozik. Felmerül a kérdés, hogy ha a levegő sűrítését végző kom-

**A MiG-ek fegyverzete géppuskákból, gépágyúkból, levegő-levegő és levegő-föld rakétákból állt.**

**A pilóta nélküli harci repülőgépek tudják majd kiküszöbölni az emberi tényezőből fakadó korlátokat.**



dr. Varga Ferenc archív felvétele



dr. Varga Ferenc archív felvétele

resszort a turbina hajtja meg, a turbínának viszont sűrített levegőre van szüksége, vajon hogyan indul be a sugárhajtómű? Az ezredes elmondta: a folyamat elején egy akkumulátorról működő villanymotor pörgeti föl a kompresszort. Az elv lényegében hasonló a régi robbanómotorok indításához, amelyeket kurblival lehetett működtetésre bírni. Sok esetben, így a MiG-21-nél is, alkalmaznak egy úgynevezett utánégető berendezést. Ez lényegében azt jelenti, hogy a turbina utáni szakaszon ismét üzemanyagot fecskendeznek a kilépő gázhoz, hogy az újabb kémiai reakció megnövelje a tolóerőt. A teljesítménynövekmény maximum 50 százalék. Az utánégető azonban az eleve jelentős üzemanyag-fogyasztást akár az ötszörösére is emelheti, illetve rendkívüli igénybevétel jelent a hajtómű elemeinek. Érdekesség, hogy az utánégetővel kapcsolatos nehézségek miatt a polgári repülésben nem is terjedt el a technológia, csak a Concorde és a TU-144-es gépeken használták.

A Hungária körút 9–11. alatt található egyetemi campuson álló MiG hajtóművét kiszerezték, ez a repülőgép már nem működőképes. A MiG-ek fegyverzete – típusonként változóan – géppuskákból, gépágyúkból, levegő-levegő és levegő-föld rakétákból állt. Olykor bombázásra is használták őket. A harci gép által kilőtt rakéta hőérzékelés segítségével célra tudta magát vezetni, de csak a levegőben. A levegő-föld rakétákat az elsütés után se-

hogy sem lehetett irányítani. Az ezredes leszögezte: a repülőgépek esetében a célzást mindig magával a géptörzssel hajtották végre, vagyis a pilóta egyszerűen abba a szögbe helyezte a gépet, amerre löni akart. Ezzel a módszerrel a földön egy embert esélytelen eltalálni, de a legjobb lövészek egy 30 méteres sugarú körben már eredményesek lehetnek – mesél tapasztalatairól Varga Ferenc. A pilóta a céltól számított 1500 méteren kezdi meg a tüzelést, és 1000 méterig folytatja. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy két másodperce van a feladat végrehajtására. Legalábbis az egykori technológiával, hiszen ma már magukat célra vezető rakétákat használnak.

Amikor Varga ezredes repült, még nem segítette a pilóta dolgát ezernyi okos műszer. Néhány évtizede a repülőgép vezetőjének nem ártott igen jó fejszámolónak lennie, mert ha robotpilóta híján másodpercre pontosan kívánt odaérni valahova, azt csak folyamatos korrigálással tudta megtenni. A pilóta a repülés megtervezésekor, még a földön viszonyítási pontokat határozott meg. Amikor ezeket elérte, megnézte az időt, s ennek függvényében, gyors fejszámolást követően állította be a sebességet. Az idén hatvanéves nyugalmazott ezredes aktív korában a pilóták még jócskán támaszkodtak az iránytűre, és bőven használták a körzőt, vonalzót a navigáció segédeszközeiként.

Varga ezredes elmondta, a vadászpilóták egészségi állapotát folyamatosan ellenőrzik a nagy igénybevétel miatt, de a mesterség elvileg akár a nyugdíjig folytatható. Igaz, a napi szintű tréning elkerülhetetlen, két hét kihagyás után már egy-egy erősebb terheléssel járó manőver közben „elszürkül” a pilóta látómezeje. A MiG-21-esekben volt katapultülés is, ezt az ezredes soha nem próbálta ki. Bár a katapultálás néha súlyos sérülésekkel is járhat, „a kerekesszék még mindig jobb, mint meghalni” – vélekedik a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen tanító ezredes.

**DMS**one  
A dokumentumkezelés szakértője





## KŐBE VÉSETT HOBBI

*Határkövekről készített fotókat gyűjt több évtizede Sallai János, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karának professzora. Gyűjteményében olyan határkőről is van kép, amelyet személyesen ő maga fedezett fel, de legnagyobb álma eljutni a kínai nagy falhoz. Élményeit, tapasztalatait most a Bonum Publicum olvasóival is megosztja.*

Szöveg: Szabadkai Pál



templomtól. Már akkoriban is nagyon érdekelt, hogy a határkövek hogyan kerülnek a helyükre. Rendkívül erős volt bennem a térképek története iránti szenvedély is, ezért 1990–1992 között térképtörténetet tanultam az akkor a Ludovikán lévő ELTE Térképész Tanszéken, majd a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen doktoráltam térkép- és határtörténetből. Nézegettem a régi térképeket, és arról álmodoztam, hogy egyszer majd bejárom Magyarország történelmi határait. 1994-ben védtem meg a doktorimat, akkor már nagyon szerettem határköveket fényképezni. Amikor a Kossuth Lajos Katonai Főiskola Határőr Tanszékén tantárgy lett a határőrizet története, amelynek én készítettem a tematikáját, az órai előadásoknál nagyon jól jött, hogy be tudtam mutatni azokat a határköveket, amelyekről beszéltem. A gyűjteményem mára több száz képből áll.

**Nagyon eltérőek a határkövek mondjuk országonként vagy kultúránként?**

A határkövek jellegzetessége az, hogy a rajtuk szereplő jelzésből megtudhatjuk, hol vagyunk. De nagyok a különbségek is: van például egyoldalú, kétoldalú és háromoldalú határkő, anyagukat tekintve pedig faragott fa,

vas és beton. A szláv területeken szeretik nemzetiszínűre festeni a határfát, de koronként is vannak eltérések. A rómaiaknál a határt még fákkal jelölték és megszentelték, de voltak olyan időszakok is, amikor a határokat határdombokkal, határhalmokkal jelölték.

**Ön az NKE SE túraszakosztályának vezetője. Igyekszik másoknak is bemutatni a határkövek szépségét a túrázások során?**

Az Országos Kéktúra útvonalának bizonyos szakaszai határvonalon húzódnak, ezért sokszor kerülünk határkövek közelébe, de a kettő között nincs ennyire direkt összefüggés. Tíz éve székely fiatalok kerestek meg azzal, hogy olyan túrákat szervezzenek, ahol felkutatják a korabeli, 1888-as román–magyar határköveket. Ezekre a túrákon én is részt vettem, és óriási élményt jelentett számomra a történelmi határokon eredeti határköveket felfedezni.

**Milyen rendszerességgel jár ilyen utakra?**

Volt olyan időszak, amikor rövid időn belül Belgiumba és Tallinnba is kijutottunk, de ezek az utak sajnos nem gyakoriak. Összességében elmondható, hogy minden évben van kutatóút. Most augusztus végén Lengyelország nyugati részére utaztunk, ahol az Odera–Neisse-határt tekintettük meg, de az idén már volt egy nagymilici túra is a szlovák–magyar határon.

**Csak saját készítésű fotókat gyűjt a határkövekről, vagy másoktól is kap ilyeneket?**

Kapok képeket kollégáktól, egykori hallgatóktól, a Facebookon ismeretlenektől is. Az igazán jó érzés persze az, amikor egy határkőre én bukkanok rá. Az egyik ilyen eset az volt, amikor több évig hiába kerestem eredeti román–magyar határköveket, végül a „székely határ”-túrán többet is találtam. Ennek az volt az oka, hogy a Ceaușescu-rezim felrobbantotta az eredeti határköveket, de a katonák valószínűleg lusták voltak, és a távolabbi hegycsúcsokra már nem mentek fel, így azok a határkövek megmaradtak.

**Botlott már „véletlenül” határkőbe?**

Nemrég Meissenben jártunk, amikor a dómhoz vezető úton megláttam egy falba épített határkövet. Kérdeztem, hogy milyen kő, de senki sem tudta megmondani. Én rögtön láttam, hogy az nem csak egy térelválasztó kő, és nem nyugodtam addig, amíg ki nem nyomoztam az eredetét. A világhálón beazonosítottam a rajta levő kezdőbetűk jelentését, és kiderült, hogy egy száz–bajor határkő volt. Ezt a helyieknek is elmondtuk. Szóval van úgy, hogy éveket kell dolgozni a sikerért, de van, hogy a téma az utcán hever, a szemem előtt.

**Nyilván rengeteg határkőhöz kapcsolódnak érdekes és személyes történetek.**

Az egykori NSZK–NDK–Csehszlovákia határán voltunk, ahol az egész helyet egy szép pihenőparknak rendezték be. A hármashatárkőn meghagyták a három eredeti feliratot. Ahogy mentünk fel az egykori NDK-s őrtoronyba, a mögöttünk levő németek megkérdezték, honnan jöttünk. Azt válaszoltuk, hogy magyarok vagyunk, mire ők csak annyit mondtak: köszönjük. Nagyon szép jelenet volt.



**Melyik volt a legrégebbi határkő, amelyikhez személyesen volt szerencséje?**

Belgiumban voltam a lányom barátnőjénél, és ők tudták, mi a hobbim, ezért utolsó nap elvittek kerékpározni. Épp a belga–francia (schengeni) belső határon kerékpároztunk, amikor egyszer csak megálltak, és mutattak egy követ. Egy 1819-es holland–francia határkő volt, tizenegy évvel korábbi, mint Belgium alapításának éve. Azt hiszem, hogy eredetiben ez volt az egyik legrégebbi.

**Van olyan hely, ahova mindenképpen szeretne eljutni?**

Régi vágyam bejárni Ázsia és Európa határát. Majdnem lehetőségem is nyílt rá, mert egy osztálytársam Jekatyerinburgban volt konzul, de végül nem jutottam ki. Másik álmom eljutni Angliába és Skóciába, hátha ott is talállok határköveket, hiszen ott is volt limes (ókori római határvonal) annak idején. Leginkább azonban a kínai nagy falhoz szeretnék eljutni, amely a határőrizet történetének egyik legmeghatározóbb része.

**Nem gondolkodott még azon, hogy a témában egy történelmi vonatkozásokkal és saját élményekkel színesített könyvet adjon ki?**

A Rendészettudományi Karon a migrációs és a határrendészet szakirányon tanulnak határőrizet-történetet, ezért azt tervezem, hogy írok egy tankönyvet. A következő éveknek ez lesz az egyik legfőbb feladata.

**Van ennek a hobbinak olyan fóruma, ahol a hasonló érdeklődésűek találkozhatnak?**

A térképtörténetesek között is vannak, akik érdeklődnek a téma iránt, személyesen is ismerjük egymást, nem vagyunk olyan sokan. Amíg volt határőrség, létezett egy erős kutatói bázis, amelynek tagjai a határőrizet történetét kutatták, de ez a kör mára nagyon leszűkült. Kevesen vagyunk, akik még aktívan foglalkoznak ezzel.

**Mennyit vesztek mára a jelentőségükből a határkövek?**

Míg korábban a határkövek nagyon szorosan elválasztották az országokat egymástól, ma már ez nem így van. Az Európai Unióban például úgy mond légiessültek a határok, így könnyebben átléphetők. Azt figyeltem meg, hogy ma nem a határkövek jelzik igazán, hol járunk, hanem hogy az utakon milyen rendszámú autókkal találkozunk, vagy az Európai Unió nagy táblája, amikor más ország területére lépünk. Ilyen értelemben tehát a határkövek jelentősége gyengült, de értékük tradicionálisan megmaradt.

**Régi vágyam bejárni Ázsia és Európa határát.**

**Mióta tart ez a különleges hobbi, honnan jött ez a szenvedély?**

1982-ben tisztként minden hónapban ellenőriztem a határköveket a rábafüzesi határszakaszon. A határőrőrs működési területének szomszédságában a trianoni döntést követően a rönöki Szent Imre-templom Magyarországon maradt, a parókia pedig osztrák oldalra került. Mivel a szomszédos Borosgödör (ma Inzenhof) osztrák terület lett, a határkő csupán néhány méterre volt a

**A határkövek jelentősége gyengült, de értékük tradicionálisan megmaradt.**



**A Ludovika hagyományai és elvei vezérelték egész életében.**

## A LEGIDŐSEBB „LUDOVIKÁS”

*Augusztus közepén családi körben ünnepelte kilencvenkilencedik születésnapját Mesterházy Gyula magyar királyi tüzér százados, nyugalmazott ezredes. Az immár legidősebb egykori ludovikás tisztet tüzér hadnagyként avatták fel az akadémia elvégzése után, hetvenhat esztendeje, 1938. augusztus 20-án. Egykori évfolyamából rajta kívül már csak ketten élnek: vitéz békei Koós Ottó és Várszegi György, akiket magyar királyi gyalogos hadnagyként avattak fel annak idején.*

**Szöveg: Takács Péter**

Mesterházy Gyula mesélt fordulatossá – eseményekben és küzdelmekben bővelkedő – katonai pályafutásáról, valamint családjáról. 1915-ben született a Vas megyei Nádasdón. A szülőfalujában működő evangélikus iskola első öt osztályának elvégzése után 1926-ban felvették

a soproni Rákóczi Ferenc reáliskolai nevelőintézetbe. 1931-ben az osztályukat áthelyezték a kőszegi Hunyadi Mátyás iskolába, ott érettségizett kiváló eredménnyel 1934-ben. Nyitva állt előtte a katonatiszti pálya, a Ludovika Akadémián folytatta tanulmányait. Sokadmagával

a tüzér fegyvernemet választotta. A Ludovika Akadémia első évfolyama csapatbiztos volt, Pécsre, az ottani tüzérosztályhoz került mint karpaszományos honvéd.

Hadnaggyá avatása után Nagykanizsára, az ottani tüzérosztályhoz helyezték. 1939-ben Sopronba került, a 103. gránátvető nehéztüzérosztályhoz. 1940-ben mozgósítás, majd az erdélyi bevonulás következett. Hajmáskérre vezényelték, majd az 1941-es újabb mozgósításkor a Délvidékre vonult be. 1942-ben vasúti szállítással az orosz frontra ment. Uriv-Korotojak területén részt vett a súlyos védelmi harcok támogatásában. 1942. december 20-án tüzérosztályát bevagonírozták, és hazaszállították Sopronba. 1944 januárjában előléptették századosná, szeptember 2-án pedig felvételi vizsgára behívták a Hadiakadémiára, ahová felvételt nyert. A Hadiakadémiát áttelepítették Balatonfüredre. 1945 januárjában Szombathelyre rendelték, a Hadiakadémia Németországba költözött. Május elején az akadémiát feloszlatták, Mesterházy Gyula amerikai fogságba esett, Garmisch-Partenkirchenben, az olimpiai stadionban őrizték őt is. Innen júniusban szabadult. Családjával Ausztriában találkozott. 1946-ban Körmenten jelentkezett a kiegészítő parancsnokságon, fizetését csak az új forint bevezetéséig kapta.

1949-ben behívták a honvédséghez, felvételi vizsga után a tüzértiszti iskola harcászati tanszékvezető helyettese lett. Ludovikás múltja azonban utolérte: 1951. október 15-én eltávolították, ezután évekig segédmunkásként dolgozott. 1957-ben lefokozták. 1963-tól tudományos munkatársként dolgozott a Gépipari Technológiai Intézetben a szabványosítási vonalon. A rehabilitációt és az elismerést a rendszerváltoztatás hozta meg számára. Mesterházy Gyulát a Ludovika hagyományai és elvei



vezérelték egész életében: a feltétlen hazaszeretet, becsület, feddhetetlenség, bátorság, kitartás, a zászló iránti hűség és bajtársiasság.

A Honvéd Hagományörző Egyesület nevében Nagy László nyugalmazott ezredes és Siposné prof. dr. Kecskeméthy Klára ezredes névre szóló emléktárggyal és oklevéllel köszöntötte az egykori ludovikást. Az idős katona, aki nemcsak a napi sajtót olvassa, hanem szereti a hadtörténelmi tárgyú könyveket is, a Kis magyar hadtörténet című ünnepi kiadványt vehette át dr. Isaszegi János nyugállományú okleveles mérnök vezérőrnagy személyes ajándékként.

# APPONYI ALBERT, A „NEMZET ÜGYVÉDJE”

*Volt országgyűlési képviselő, miniszter, belső titkos tanácsos, nagybirtokos és a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Ötször jelölték Nobel-díjra, amelyet azonban nem kapott meg. Neve mégis leginkább a versailles-i békekonferencián elhangzott bravúros szónoki teljesítménye miatt maradt fenn az utókor számára.*

Szöveg: Kóti Gergő



*„Az itéletet nem lehet kimondani oly nemzet felett, amely abban a pillanatban, amidőn a háború kitört, nem bírt teljes függetlenséggel és legfeljebb csak befolyást gyakorolhatott az Osztrák–Magyar Monarchia ügyeire, és amely nemzet ezt fel is használta arra, hogy helytelenítse azokat a lépéseket, amelyeknek a háborút elő kellett idézniök.”*

Ezek a gondolatok is elhangzottak Apponyi Albert híres védőbeszédében, amelyet 1920. június 16-án mondott el a francia Külügyminisztérium földszinti dísztermében, a trianoni békekonferencia Legfelső Tanácsa előtt. A gróf másfél óráig, angolul és franciául is előadott, olaszul összefoglalt beszéde bravúros szónoki teljesítmény volt. Emellett azonban számos olyan képességgel is rendelkezett, amelyek a magyar közélet meghatározó alakjává tették, és ezért sokan „a legnagyobb élő magyarként” tisztelték őt.

Apponyi Albert György 1846. május 29-én Bécsben látta meg a napvilágot, nagybirtokos, főnemesi családban, a konzervativizmusáról és udvarhűségéről híres Apponyi György gróf és nagymihályi Sztáray Júlia grófnő második gyermekeként. Apja udvari kancellár, az 1848 előtti konzervatívok vezére, országbíró, valamint főrendiházi tag volt. Amíg Széchenynek vagy Batthyány Lajosnak az akkori arisztokrata világ életrendjében külön meg kellett tanulniuk a saját anyanyelvüket, addig a konzervatív szellemű Apponyi családban Albertet magyar nyelven nevelték, de már gyermekkorában tökéletesen megtanulta a jelentősebb nyugat-európai nyelveket. Albert a jezsuiták kalksburgi (alsó-ausztriai) intézetében nevelkedett 1863-ig. Jogi tanulmányait 1864-ben Bécsben kezdte, és Budapesten fejezte be. 1868-ban a filozófia és az államtudományok doktora lett. Tanulmányainak befejezését követően az akkori idők szokásához képest hosszabb ideig (1868–70) tartózkodott külföldön,



Az Apponyi család hógérszi birtoka, családi címere és lengyel kastélya

főként Németországban, Angliában és Franciaországban, ahol nemzetgazdasági és politikai, valamint képzőművészeti tanulmányokat folytatott. Külföldi útján igazán a francia arisztokraták közül kivált Montalembert gróf volt rá nagy hatással. Az ő házában ismerkedett meg Pierre Guillaume Frédéric le Play-vel, a híres konzervatív szociológussal, akinek munkái komolyan befolyásolták további szellemi fejlődését. 1869 őszén jelen volt a Szezei-csatorna megnyitásánál.

Külföldi utazatásából hazatérve, csakhamar belekerült az akkoriban rendkívül élénk politikai élet forgatagába. 1870-ben Ferenc József a főrendiház örökös tagjává nevezte ki, majd két évig a főrendiház jegyzőjeként dolgozott. 1872-ben választották meg első ízben országgyűlési képviselőnek, s azután haláláig lényegében megszakítás nélkül tagja volt a magyar törvényhozásnak. A szentendrei kerületben kapta első mandátumát Deák-párti programmal, az Országgyűlés megnyitását követően a parlament korjegyzője lett. „Mindenki biznyos kíváncsisággal fogadott – írja emlékirataiban a képviselőházban való első megjelenéséről –, de kevesen rokonszenven. A baloldal a konzervatív ivadékot látta bennem, a liberális Deák-pártiak egy ultramontán akció képviselőjét.” Szónoki képességei már legelső felszólalásának alkalmával a szenzáció erejével hatottak, így a kezdeti bizalmatlan fogadtatás hamar szertefoszlott.

1875-től a konzervatív Jobboldali Ellenzékben, 1878-tól az Egyesült Ellenzékben, 1881-től a Mérsékelt Ellenzék élén politizált. A nyolcvanas évek végétől felhagyott ókonzervatív nézeteivel, ragaszkodott ugyan az Osztrák–Magyar Monarchiához, de szükségesnek látta a nemzeti jogok érvényesítését, támogatta a hadsereg magyar vezényleti nyelvének ügyét, az agráriusok gazdasági követelését és a védővámok bevezetését. 1892-ben egyik elindítója az egyház-politikai reformnak, a kötelező polgári házasság kérdésével azonban nem értett egyet. A Bánffy-kormányval szemben állt, azonban a milleniumi ünnepségek idejére Apponyi parlamenti békét hirdetett.

Tíz éven keresztül több pártnak is volt tagja és vezetője, majd az 1906-ban hatalomra kerülő Wekerle-kormányban Apponyi négy évig töltötte be a vallás- és közokta-

tásügyi miniszteri posztot. Miniszterségének kiemelkedő eredménye a néptanítók fizetésemelése, az állami és az egyházi elemi iskolák jogviszonyának szabályozása, a népoktatás ingyenességéről szóló törvények hitoktatási nyelvredeletével tágabb teret engedett a magyar nyelvnek. Ezeket az iskolai törvényeket „lex Apponyi” néven sok támadás érte a nemzetiségi politikusok részéről. Sokan állították, hogy az elrontott nemzetiségi politika hozzájárult a trianoni tragédiához, így – leegyszerűsítve a történetet – Apponyi korábbi nemzetiségi politikájával veszített Trianonban, nem pedig békedelegatúsi szereplésével.



gróf Apponyi Albert portréja  
László Fülöp Elek festményén

Az első világháború első két évében Apponyi támogatta a háborút, és a pártok közötti békét szorgalmazta, majd 1916-tól egy háromtagú ellenőrző bizottság tagjaként bírálta a kormányt a külpolitikai és a katonai baklövések miatt, és a választójog bővítése mellett szállt síkra. 1917 júniusától 1918 májusáig Apponyi újra kultuszminiszteri tárcát vállalt az Esterházy- és a Wekerle-kormányban.

**Szónoki  
képességei  
már legelső  
felszólalása  
alkalmával  
a szenzáció  
erejével  
hatottak.**

**Igyekezett enyhíteni a békefeltételeken, és népszavazást kért a vitás területekre.**

A párizsi béketárgyalásokra a magyar küldöttség vezetőjeként érkezett. 1920. január 16-án több nyelven mondta el a legfőbb tanács előtt híres békeexponéját, amelyben a történeti Magyarország fenntartása mellett érvelt. A tárgyalásokon igyekezett enyhíteni a békefeltételeken, és népszavazást kért a vitás területekre:

*„Nézetem szerint a békeszerződés nem veszi eléggé figyelembe Magyarország különleges helyzetét. Magyarországnak két forradalmat, a bolsevizmus négy hónapos dühöngését és több hónapos román megszállást kellett átélnie. Ilyen körülmények között lehetetlen, hogy a szerződés által terve vett pénzügyi és gazdasági határozatokat végre tudjuk hajtani. Ha a győztes hatalmak polgárai által részünkre folyósított hitelek a béke aláírásának pillanatában – amint ezt a javaslat kimondja – felmondhatók lesznek, ez a fizetőképtelenséget, a csődöt jelenti, amelynek visszahatását kétségkívül a győztes hatalmak is éreznék. Elismerem, hogy sok hitelezőnk van az Önök országaiban. A hitelek visszafizethetők lesznek, ha erre nekünk időt engedélyeznek, de nem lesznek visszafizethetők, ha azonnal követelik azokat tőlünk...”*

Apponyi párizsi beszéde több mint kilenc évtized múltán is viták keresztjében áll. Sokan a trianoni diktátum érvrendszerét könyörtelen logikával szétzúzó retorikai mestermunkának, az 1945 utáni marxista történetírás pedig a reakciós, sovinszta úri Magyarország kritikátnak, korlátolt dicsőítésének tartotta. A gróf és a magyar delegáció párizsi szereplése azonban sajnos csupán csekély jelentőségű epizódja volt a békekonferenciának, amely

már hónapokkal korábban döntést hozott minden lényeges kérdésben. Miután a delegáció februárban kézhez kapta a június 4-e után életbe lépő békefeltételeket, Apponyi lemondott vezetői pozíciójáról, így a békediktátumot végül két súlytalan politikus, Benárd Ágoston és Drasche-Lázár Alfréd írta alá.

Apponyi 1920-tól a legitimista ellenzék vezérszónoka volt a parlamentben, és haláláig pártonkívüli képviselő maradt, aki a detronizációs törvényjavaslat ellen emelt szót, de inkább a királyság elvének passzív megőrzését képviselte. Bethlen István gróf miniszterelnök 1921-ben ügyes taktikával szorította háttérbe a belpolitikában páratlan népszerűségű Apponyit, aki ekkor működési területét végleg a külpolitikára helyezte át: 1921 júniustól a Népszövetségi Társaságok Missziójának alelnöke, 1923-tól Magyarországot fődelegátusként képviselte a Népszövetségben, Genfben bekövetkezett haláláig.

**A trianoni békeszerződés tárgyalása, Apponyi Alberttel közepén**



**Petit Trianon (Kis-Trianon)**

Apponyi politikai kvalitásait a külföldi politikai élet is elismerte és respektálta. A nemzetközi fórumokon mint a „nemzet ügyvédje” lépett fel, s számtalan beszédben és írásban bírálta a trianoni békeszerződést, tudatosan törekedve arra, hogy a magyarság és a „magyar igazság” ügyének egyetemes érvényességet vívjon ki. A nemzetgyűlés 1922. évi feloszlásának napján az ellenzék az alkotmányvédő bizottság elnökévé választotta. Kétszer volt korelnök, először 1922 júniusában a nemzetgyűlés, illetve 1931 júliusában a képviselőház első ülésén.



**Apponyi Albert és lánya 1923-ban**

Kiemelkedő parlamenti és párttevékenysége mellett Apponyi más területeken is jelentős aktivitást fejtett ki. Így külpolitikai, kereskedelmi és közgazdasági ügyekkel is foglalkozott, munkatársa volt a Kelet Népe, a Magyarország és az Ország-Világ című lapoknak, két kötetben pedig kiadta Emlékirataim című munkáját, amelyben bemutatta a kor politikai életét, ismertette politikai nézeteit. Tagja volt a Magyar Földhitelintézet felügyelőbizottságának, a Kisfaludy Társaságnak, az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) választmányának, valamint a Magyar Tudományos Akadémiának is. Elnöke volt a Magyar Közművelődési Egyesületnek, a Budapesti Poliklinikai Egyesületnek, az Országos Katolikus Kongruatanácsnak és a Magyar Védő Egyesületnek. Sokrétű tevékenységét jellemzi, hogy az 1920-as évek első felében Budapest törvényhatósági bizottsága rendes tagjának is megválasztották, de elnöke volt a Szent István Akadémiának, a Magyar Külügyi Társaságnak és a Magyar–Amerikai Társaságnak is. 1901-től valóságos belső titkos tanácsos, 1921 júniusában IV. Károly Hersteinben az Aranygyapjas-rend lovagjává nevezte ki, később megkapta a Lipót-rend nagykeresztjét is. 1929-ben mint a nemzet ügyvédjét beválasztották a Budapesti Ügyvédi Kamarába.



**Apponyi Albert mint a nemzet ügyvédje**

Apponyi gróf családi életéről aránylag keveset tudunk. Ami biztos, hogy 1897-ben házasodott meg, felesége Clothilde von Mensdorff-Pouilly grófnő. Három gyermekük született, sorrendben: György Alexander, Mária Alexandrina és Julianna. Érdekes, hogy fia –apjához hasonlóan – politikusként is tevékenykedett, többször volt tagja a magyar országgyűlésnek is.

Apponyi Albert több mint hatvan éven keresztül volt a magyar közélet meghatározó alakja, akit sokan „a legnagyobb élő magyarként” tiszteltek. Gazdag életpálya után, 87 éves korában halt meg Genfben, 1933. február 7-én. Az Országház kupolatermében ravatalozták fel, a budai Mátyás-templomban temették el. „Egész életét a nemzetének áldozta” – írta róla halálakor Herczeg Ferenc.



**A Mátyás-templomban temették el Apponyit 1933-ban**

**Apponyi politikai kvalitásait a külföldi politikai élet is elismerte és respektálta.**

# A KÖZÖS MODUL TANKÖNYVEI

## VI. rész: A társadalomtudományok területén

*A közös modul keretében a Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó egy tizenöt részből álló tankönyvsorozatot jelentetett meg. Ezek a kötetek olyan tudományterületek aktuális és olvasmányos ismeretanyagát tartalmazzák, amelyek elengedhetetlenek a közzolgálati életpályák leendő vagy már jelenlegi tisztségviselői számára. Olyan alapismereteket, bázisstudást biztosítanak, amelyekre a későbbiekben az egyes szakok elméleti és gyakorlati oktatása épülhet. Cikksorozatunk utolsó részében a tankönyvsorozat kötetei közül most a társadalomtudományok körébe sorolható műveket mutatunk be.*

Szerző: Brecksok Anna



### Bevezetés a politológiába

A Bevezetés a politológiába című tankönyv célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a politikatudomány mint klasszikus társadalomtudomány legalapvetőbb ismereteit. A mű elkészítésékor a szerzők mindvégig tekintettel voltak arra a tényre, hogy könyvük nem politológia szakos hallgatók számára íródik, így a közzolgálati életpályák szempontjából releváns ismereteket helyezték előtérbe.

A mű a politológiai alapok lefektetésével kezd. A kötet első fejezete meghatározza, mit is értünk a politika tudományán, majd a politológia alapfogalmainak definiálásával folytatja, így többek között a politikát, a hatalmat,

az államot, a legitimitást vagy a szuverenitást taglalja. A tankönyv külön fejezetet szentel az ideológia fogalmának értelmezésére, illetve az egyes politikai ideológiák típusainak bemutatására. A mű foglalkozik továbbá a pártokkal, a választási, valamint a kormányzati rendszerekkel, a demokrácia modelljeivel, a közpolitika tárgykörével vagy a totalitárius és autoritárius rendszerekkel. A szerzők a politikatudomány szakíróinak írásai közül számos tanulmányt beillesztettek az egyes fejezetek mellé, emelve és színesítve ezzel a kötet színvonalát. A tankönyv alapvetően a Politikatudomány című tantárgyi közös modul hallgatói számára előírt kötelező tananyag, ám emellett ajánljuk minden olyan oktató, közzolgálati szakember vagy más érdeklődő számára, aki el kíván mélyülni a politológia ismereteiben.

### Vezetés- és szervezélmélet

E könyv arra vállalkozik, hogy a közzolgálati hivatásrendekben feladatot vállalók elsajátítsák a hivatásukhoz szükséges, a vezetés- és szervezélmélet körébe tartozó ismereteket. A mű összefoglalja és rendezi mindazokat a vezetélmélettel összefüggő témákat, amelyeknek a megismerésével a hallgatók felkészülhetnek későbbi vezetői feladataikra. A tananyag végére átfogó képet alkothatunk e tudományterületről, ugyanis a fejezetek bemutatják a vezetélmélet kialakulását, a vezetéssel kapcsolatos alapfogalmakat, összefüggéseket, az egyes szakterületeket. A kötet témakörei között találjuk továbbá a vezetői tevékenységet, a vezetési folyamatot, a szervezeti hatalom, kultúra és stratégia kérdéseit, valamint a változásvezetés alapjaival is megismerkedhetünk. A szerzők az általános vezetélméleti modellek szemléltetésén túl kiemelten foglalkoznak a közzolgálati szervezetek vezetélméleti sajátosságaival. Így bár e jegyzet a Nemzeti Közzolgálati Egyetem hallgatói számára, a közös modul keretében oktatott vezetés- és szervezélmélet című tantárgy tananyagaként elsősorban okta-



tási céllal készült, haszonnal forgathatják hivatásukat már gyakorló szakemberek is.

### Bevezetés a szociológiába

A szociológia átfogó és alapvető ismeretanyagát tartalmazza a Nemzeti Közzolgálati Egyetem közös képzési moduljának keretében kiadott, Bevezetés a szociológiába című tankönyv. A mű szerzői „ezzel a kiadvánnyal is segíteni szeretnék a hallgatókat napjaink gyorsan változó nemzetközi és hazai társadalmi valóságának megértésében s a mai társadalmi és szervezeti-intézményi viszonyrendszerekben való eredményesebb eligazodásban”. A kötet terjedelme messze nem elegendő a szociológia teljes tárházának bemutatására, így az olvasó e tud-

mányterület alapjaiba, valamint érintőlegesen az egyes témaköreibe nyerhet betekintést. Elsőként a szociológia alapvető kérdéseit ismerhetjük meg, mint például: mi a szociológia, mire alkalmazható, hogyan alakult ki. Az alapok lefektetését követően a társadalomtudomány ezen ágának klasszikus vizsgálati területeiről tájékozódhatunk. Ilyen például a családszociológia, a deviáns viselkedés értelmezése, a tömegkommunikáció vagy a település-szerkezet vizsgálata, a szervezetszociológia, azon belül is a közzolgálati intézmények és a biztonsági szervezetek szociológiáját előtérbe helyezve. A tananyag végén található mellékletek (ajánlott irodalom, magyar szociológia-történet, alapfogalmi kislexikon) segítenek a hallgatók számára eligazodni a szociológia terjedelmes hálójában.



### Hol érhetőek el a közös modul tankönyvei?

A tankönyvsorozat megtalálható a Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó honlapján ([www.nktk.hu](http://www.nktk.hu)). Itt minden fontos információ (tartalom, ár) megtudható a könyvekről. A könyveket legegyszerűbben a Nemzeti Közzolgálati Egyetem mindhárom karán, az NKE Szolgáltató Nonprofit Kft. által üzemeltetett jegyzet- és ajándék-boltokban lehet beszerezni.

# ELSŐ SZÁMÚ CÉLPONTOK

*A fiatal győri történész, Hegedűs Péter húsz éve kutatja a világtörténelem legjelentősebb politikai merényleteit, amelyekből a világon egyedülálló módon néhány éve lexikont írt. Nemrégiben az amerikai elnökök elleni merényletek kerültek kutatásának célkeresztjébe. A világon ez az első olyan könyv, amely az amerikai elnökök merényleteinek jellemére, lelki beállítottságára fókuszál. Nem véletlen tehát, hogy az FBI (Szövetségi Nyomozóiroda) szakemberei is érdeklődtek a mintegy félszáz merényletkísérletet feldolgozó könyv iránt, amelyet angolra is lefordítottak, és a közeljövőben az USA-ban is megjelenik majd. A nem mindennapi kiadványról exkluzív interjút adott a szerző a Bonum Publicumnak.*

Szöveg: Szabó Tibor



**Az amerikai elnökök elleni merényletek közül néhánynak magyar szála is vannak.**

**Milyen érdekesebb történeteket tudna kiemelni a könyvből a Bonum Publicum olvasóinak az amerikai elnökök elleni merényletkísérletek kapcsán, amelyekről eddig még nem igazán hallhattunk vagy olvashattunk sehol?**

Kevesen tudják, hogy néhány merényletnek magyar szála is voltak. Például aki először meg akarta gyilkolni John F. Kennedyt 1960-ban, közvetlenül a megválasztása után, egy magyar származású postás volt, aki öngyilkos merényletként akart a robbanóanyaggal teli autójával belerohanni az elnököt szállító kocsiba Miami-ban. Végül úgy hiúsult meg a merénylet, hogy egy közúti ellenőrzésnél a rendőrök megállították a férfit, és kiszállították az autójából, amelyben megtalálták a robbanóanyagot és az időzítőszervezetet. Van egy másik magyar vonatkozású történet is a könyvben, amely még érdekesebb. 1901-ben gyilkolták meg William McKinley elnököt, ő volt az USA történetében a harmadik elnök, aki merénylet áldozata lett Abraham Lincoln és James A. Garfield után. A köztudatban eddig az élt, és én is úgy tudtam, hogy McKinley-nek egy lengyel származású merénylet oltotta ki az életét, akit Leon Czolgosznak hívtak. Amikor erről a merényletről kutattam a korabeli sajtóban, akkor egyre többször bukkant föl az, hogy Leon Czolgosz

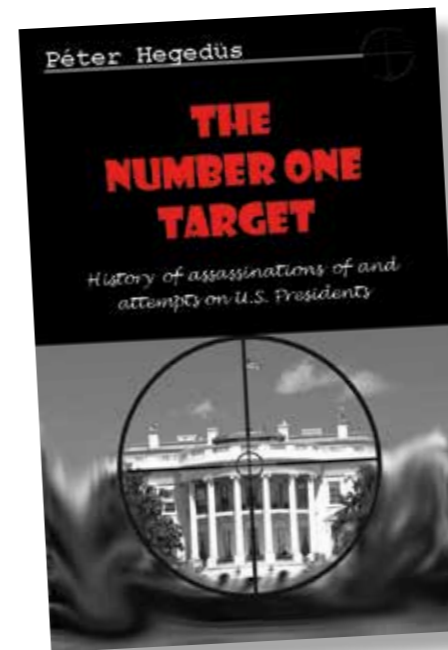
lengyel, esetleg magyar származású volt. Több olyan forrást találtam, amelyek alapján kiderült, azért gondolják azt, hogy lengyel származású a merénylet, mert a szülei Galíciából vándoroltak ki az USA-ba. Galícia akkoriban az Osztrák–Magyar Monarchia része volt. Érdekes módon egy korabeli orosz forrásból derült ki, hogy amikor Czolgosz apja Amerikában letelepedett, akkor magyarnak vallotta magát, és eredetileg Zsoldosnak hívták. Mivel ezt a vezetéknevet nem tudták kimondani az amerikaiak, ezért változtatta Czolgoszra. Ehhez kapcsolódik az a történet, amely szerint Bill Clinton elnök panaszkodott külügyminiszterének, Colin Powellnek, hogy a második világháború óta szinte minden amerikai elnököt meg akartak gyilkolni, de őt, amióta megválasztották, még soha senki. Erre Powell a következőket válaszolta Clintonnak: „Elnök úr, ki emlékszik már McKinley elnök magyar gyilkosára?”

**Ha jól tudom, Richard Nixon ellen is terveztek merényletet, amelyről egy film is készült, és ezzel is foglalkozik a könyvében.**

Ez is egy nagyon érdekes történet. Egy elkeseredett, idegösszeomlás szélére került férfi úgy akarta megölni az Amerikai Egyesült Államok 37. elnökét, Richard Nixont, hogy eltérít egy utasszállító repülőgépet, és azt a Fehér Háznak vezeti akkor, amikor az elnök ott tartózkodik. Ez különösen érdekes a 2001. szeptember 11-i merénylet miatt. A férfi eljutott addig, hogy túsul ejtett és lelőtt több utaskísérőt, de végül sikerült őt ártalmatlanná tenni, így meghiúsult a merénylet.

**A Ronald Reagan elnök elleni merényletkísérlet-ről is lehet olvasni a könyvben. Erről mit kell tudni?**

A merénylet, aki Ronald Reagan elnököt megsebesítette, reménytelenül szerelmes volt a híres Oscar-díjas színésznőbe, Jodie Fosterbe, akit folyamatosan zaklatott, sikertelenül. A szóban forgó férfi, John Hinckley végül egy búcsúlevelet írt a híres színésznőnek, amelyben az állt, hogy ha majd megöli az USA elnökét, akkor szeretni fogja őt a színésznő, és felnéz rá. Összességében tehát azt tudnám elmondani, a könyvben nagy hangsúlyt



fektettem annak a vizsgálatára, mi vezet ahhoz, hogy valaki fegyvert fogjon az Egyesült Államok első emberére. A kutatásaim során arra is kerestem a választ, hogy milyen lényeges és meghatározó hasonlóságok fedezhetők fel a merényletek között, gondolok itt a családi hátterre, a személyiségjegyekre, és így tovább. Az utolsó fejezetekben ezekre részletesebben is kitérek.

**Tudna ilyen személyiségjegyeket, attitűdöket említeni, amelyek több merényletnél is megfigyelhetők?**

Három fő okot emelnék ki a merényletekkel kapcsolatban: a politikai motivációt, a figyelemfelkeltést és a személyes indítást. Van a tipikusan intelligens, de nagyon elnyomott, akinek semmi sem sikerül, a szülei elváltak, az iskolában mindig megverték, később a munkahelyeit is váltogatta, mert mindenhol kirúgták. Tehát a legtöbb merénylet ezen sikertelen, bosszúra vágyó típus. De volt az úgynevezett politikai ördög típusú merénylet, ha lehet őket így nevezni. Az első ilyen merényletkísérlet az USA hetedik elnökéhez, Andrew Jacksonhoz kötődik, akire egy teljesen ördög, magát az amerikai királynak képzelő ember lőtt rá két pisztollyal is, pontosabban csak akart, ugyanis mindkét fegyver csütörtököt mondott.

**Eddig férfi merényletről beszélt, voltak-e köztük hölgyek?**

Igen, két nő volt a merényletek között, akik érdekes módon ugyanazt az amerikai elnököt, Gerald Fordot akarták meggyilkolni. Az egyikük Lynette Fromme, aki felső középosztálybeli családban született. Zsarnoki természetű apjával mindig is rossz volt a viszonya, a legkisebb vétségért is súlyos büntetést kapott. Fromme később főiskolára járt, de otthagya azt, és elköltözött otthonról, hajléktalan lett, és koldulásból élt az utcán. Itt találkozott a hírhedt szektavezérral, Charles Mansonnal, és csatlakozott a hippikből álló közösséghez. A lányt szoros érzelmi szálak fűzték Mansonhoz. Egyszer úgy nyilatkozott, hogy ő Manson apácája, és azért akarta lelőni Gerald Ford elnököt, hogy kiérdemelje a szektavezér elismerését. A kísérlet balul sült el, mert amikor pisztolyt fogott az elnökre, és löni akart, akkor Ford testőre megragadta a lány kezét,

aki meghúzta a ravaszt, de a testőr uja az ütőszeg és a kakas közé szorult, így nem sült el a pisztoly. Lynette Fromme volt az első nő a világtörténelemben, aki ki akarta oltani egy amerikai elnök életét, de nem az utolsó. Fromme tette alig két héttel később arra sarkallt egy 45 éves elvált asszonyt, hogy hasonló cselekedetet vigyen véghez. Sara Jane Kahn Ford elnököt San Franciscó-i látogatása során akarta lelőni. Előhúzta revolverét a retiküljéből, de a lövés pillanatában egy hadirokkant vietnami veterán ráütött a nő kezére, és a golyó alig néhány centiméterrel az elnök fejétől csapódott a falba.

**Térjünk vissza a már említett 2001. szeptember 11-i terrortámadás napjára. A könyvben ír egy olyan merényletkísérletről, amely nem igazán ismert.**

2001. szeptember 11-én George Bush, az USA elnöke egy óvodában tartott előadást gyerekeknek. Erről készült is egy fotósorozat, s az egyik kép azt ábrázolja, amikor belesúgják az elnök fülébe, hogy megtámadták a Világkereskedelmi Központot. Az óvodában egy arab tévétársaság kért interjút George Bushtól, de a stábot elküldték azzal az indokkal, hogy az elnök csak később tudna nyilatkozni. A tévésekről később kiderült, hogy nem is létezik olyan csatorna, és a riportert sem ismerik. A történethez hozzátartozik, hogy két nappal azelőtt megölték egy afgán hadurat, aki a tálibok ellen harcolt. Egy belga tévécsatorna stábtagjának álcázott, arab származású riporter úgy robbantotta fel a hadurat, hogy a kamerába volt építve a robbanószerkezet. Később ebből azt a következtetést vonták le, hogy valószínűleg az ifjabbik Busht is így akarták eltenni láb alól.

**Ha a merényletkísérleteket nézzük, ön szerint összességében hogyan vizsgázott az amerikai titkosszolgálat?**

A második világháború után, leszámítva a John F. Kennedy elleni sikeres merényletet, ahol engedték azt, hogy az elnököt nyitott autóban vigyék, az amerikai titkosszolgálat nagyon jól vizsgázott. Rengeteg példát tudnék mondani arra, hogyan leplezték le idő előtt a merényletkísérleteket. Ezzel kapcsolatban hadd mondjak el egy konkrét esetet. Bill Clinton a Fülöp-szigeteken járt, és egy hídon kellett volna átmennie autóval. Pár perccel azelőtt, hogy a hídra ért volna, a titkosszolgálat jelentette az elnöknek: lehallgattak egy olyan beszélgetést, amelyet kielemezve rájöttek arra, hogy az elnökről van szó, és hogy a híd alá pokolgépet helyeztek el, és akkor akarták felrobbantani, amikor az elnöki autó ráhajt a hídra. A jelenleg hivatalban lévő Barack Obama ellen például két merényletet akartak elkövetni, amelyekhez már beszerezték a fegyvereket, a helyszínt és az időpont is megvolt, de a titkosszolgálat időben közbelépett. Végeredményben „mindössze” négy amerikai elnököt öltek meg, s további két esetben sérült meg súlyosan az áldozat.

**Milyen tervei vannak, milyen témában kutat jelenleg?**

Elég sok cikket írtam már az iskolai lövöldözésekről, főként az amerikai, finnországi, németországi esetekkel, azok hátterével foglalkozom jelenleg, szóval erről a témáról szeretnék legközelebb könyvet írni.

**Richard Nixont egy eltérített utasszállító géppel tervezték meggyilkolni.**



## JÓL TANULNAK ÉS JÓL SPORTOLNAK

Sárfi Tamás harcművész (HHK) kapta meg idén „A Nemzeti Közszerződés Egyetem jó tanulója, jó sportolója” díjat. Kari díjazott lett Váradi Krisztina atléta (RTK) és Seres Flórián atléta (HHK). Az elismeréssel fejenként százezer forint készpénz és ötvenezer forint értékű sportruházati csomag is jár. A díjazottakat arra kértük, hogy mutakozzanak be a Bonum Publicum olvasóinak.

Szöveg: Túróczi Zoltán



### Váradi Krisztina

Már óvodáskorom óta sportolok, ekkor kezdtem el az atlétikát, amely a mai napig életem meghatározó része. A kezdeti kislabdabást és medicinlabda-lökést tizenkét éves koromban váltottam fel diszkoszvetésre és súlylökésre. Pályafutásomat Kiskunhalason kezdtem, majd az egyetemi tanulmányaim kezdetéig itt sportoltam. A Rendészettudományi Kar bünyügyi igazgatási szakán idén kezdem utolsó évfolyomomat, a bünyügyi szakirányon. Az elmúlt években kacérkodtam a dzsúdoval és más küzdősportokkal is, azonban számomra mindig az atlétika marad az első.

A középiskolai tanulmányaim alatt már kétszer, 2010-ben és 2012-ben is nekem ítélték „A Magyar Köztársaság jó tanulója, jó sportolója”, illetve „Magyarország jó tanulója, jó sportolója” országos elismerést, így a mostani egyetemi díj lett a sor harmadik tagja. Szeretem a szakmámat és az iskolát, ezért nagy érdeklődéssel és lelkesedéssel tanulok, azonban pluszfeladatokra a versenysport miatt sajnos nincs időm.

Eredményeimre már 2006 óta minden évben sikerült a magyar bajnokságon a dobogó legmagasabb fokára állnom. 2009 óta veszek részt magasabb szintű versenyeken, így az elmúlt öt évben ifjúsági világbajnokságon tizedik, ifjúsági Európa-bajnokságon negyedik, az

Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztiválon ötödik, az ifjúsági olimpián második, junior-vb-n hetedik, a junior-Eb-n ötödik, az U23 Eb-n pedig tizenkettedik helyezést értem el, de a legbüszkébb az ifjúsági olimpián megszerzett ezüstérmemre vagyok.

Számomra most a legfontosabb a diploma megszerzése, ezt követően szeretném rendőr nyomozóként elkezdni a nagybetűs életet, de a sportot sem szeretném abbahagyni. Régi célom az olimpiai szereplés, erre most Rióban nem sok esélyem van, de nem adom fel, és remélem, hogy 2020-ban ott lehetek az ötkarikás játékokon.

### Seres Flórián

Ötéves koromban kezdtem el sportolni a Mezőtúr Sportiskola Sportegyesület színeiben. Édesapám úszóedző, így egyértelmű volt, hogy ezzel a sporttal kezdek el foglalkozni. Hét évig úsztam, a legkiemelkedőbb eredményem pedig egy országos bajnokságon elért harmadik helyezés volt, valamint 2004-ben az a megtiszteltetés ért, hogy lakóhelyemen elnyerhettem a „Mezőtúr város jó tanulója, jó sportolója” díjat. Aztán az úszást egy idő után monotonnak találtam, így kipróbáltam a triatlont, amely rendkívül megtetszett. 2011-ben megnyertem a korosztályos országos bajnokságot triatlont és aquatlont sportágakban, a bajai Mogyi SE színeiben. Egy évig tagja voltam a korosztályos válogatottnak, aranyjelvényes minősítést szereztem triatlont és duatlont sportágakban, valamint részt vettem néhány Európa-kupa versenyen is.



Miután felvételt nyertem az NKE-re, a katonai kötelezettségek miatt nem maradt elég időm arra, hogy három sportággal foglalkozzak, így jelenleg csak a futást csinálom versenyszerűen. Idén megnyertem a Magyar Hon-

védseg Mezei Futóbajnokságát 3000 méteren, valamint 1500 méteren negyedik lettem a Magyar Egyetemi és Főiskolás Országos Bajnokságon. Szeretnék újra válogatott lenni, és képviselni hazámat, akár katonai, akár civil világversenyeken.

Jelenleg a HHK-n tanulok, katonai gazdálkodási szakon. Két év múlva szeretnék sikeres államvizsgát tenni, addig egy újabb nyelvvizsgát szerezni, és a diplomaszerezést követően közigazgató tisztként a honvédségben belül egy olyan beosztást találni, amely stabil jövőt és megélhetést biztosít nekem és a családomnak.



### Sárfi Tamás

Számos sportot úztam már a gladiátorkodás előtt is. Fociztam pár évig, kipróbáltam a thaibokszt, a dzsúdo-t, az MMA-t és a grapplinget is a Collegium Gladiatorium Kulturális és Hagyományörző Egyesületben. Honvédségi egyéni és csapatversenyeken értem el kiemelkedőbb helyezéseket az egyetememen töltött három évem alatt. Ilyen volt a Szondi-kupán elért első helyezés, az idén májusi csapat harmadik hely az Ultrabalonon, és elvégeztem az Elite Challenge ötnapos kihívását is. Az augusztusi tisztavatást követően immáron a honvédség keretein belül szeretnék továbbfejleszteni. A sport terén a gladiátorkodást szeretném folytatni, emellett pedig egy új vagy már kipróbált küzdősportot szeretnék úzni, mert ez az utóbbi években kiharadt az életemből.



*Első alkalommal rendez sportnapot október 1-jén a Nemzeti Községi Egyetem. A Vágóhid utcai létesítményben a sporté lesz a főszerep, de mellette számos más, színes program is várja az érdeklődőket.*

Szöveg: Szabó Tibor



**A rendezvényen több sportágban rendeznek karok közötti versenyeket.**

A sportbemutatókon a bátrabbak kipróbálhatják a lovaglást, az íjászatot, és a bűvárok rejtelmeiben is elmerülhetnek, de a rendezvényen lehetőség lesz a vezetéstechnikai tudás tesztelésére is. A hallgatók több sportágban is megmérkőznek egymással a karok közötti bajnokságban, így fociban, röplabdában, kosárlabdában, kézilabdában, teniszben, tollaslabdában és úszásban is összemérik erejüket, de főzőtudásukról is tanúbizonyságot tehetnek.

Több sportág is bemutatkozik a rendezvényen: lesz rugby, kungfu, karate, krav maga, ökölvívás, TRX, jumping fitness, hungarobars és gumiasztal torna bemutató is. A színpadon az NKE tehetséges hallgatóinak bemutatója mellett, jiu-jitsu, tonfa, capoeira, akrobatikus rock and roll, hip-hop, aerobic és kutyás bemutatók szórakoztatják a közönséget, akik a cheerleadercsapat fellépésének is szurkolhatnak majd.

Akiknek az előbb olvasott programoktól nem emelkedik meg az adrenalin szintje, azoknak ajánljuk az úgynevezett „10 Adrenalin-állomás”-t a helyszínen. Itt tíz területen – mint például spartan fitt, rekeszpítés és kötélhúzás – tehetik próbára képességeiket, előzetes regisztráció után. Az Életmód Parkban a többi között táplálkozási tanácsadás, orvosi szűrések, fizikai állapot-felmérés várja az érdeklődőket. A Military Sarokban fegyver- és katonai felszerelések gyártói mutatják be arzenáljukat, míg a Technikai Sarokban sportfelszerelések széles választékával várják az érdeklődőket.

A hagyományörző bemutató témái között szerepel az első világháború, a huszárhagyomány-örzés és a hajdútábor.

*Bővebb információt az egyetem honlapján és facebook-oldalán olvashatnak.*

Nemzeti Községi Egyetem

EGYETEMI  
**Sportnap**  
2014

RÁ!

**ÖKÖRSÜTÉS**

(Az első 1200 fő vendégünk egy tál ökörsültre)

**LECSÓFŐZŐ VERSENY · KÉZMŰVES SÖRÖK**

**TEDD PRÓBÁRA AZ  
ÍZLELŐBIMBÓIDAT!**

**2014. október 1. szerda 9:00-16:00**  
Vágóhid utcai sporttelep (1097 Budapest, Vágóhid u. 11-13.)





Közszolgálat, közösen

The image features a large, stylized graphic on the right side, consisting of several overlapping, concentric circular bands in various shades of purple and magenta. In the center of these bands is a white circle containing the text "MTVA" in a bold, sans-serif font. Surrounding this central circle are several smaller, white icons representing different media and communication channels, including a television set, a radio, a newspaper, a microphone, a camera, a smartphone, and a social media profile icon. The background of the entire image is a dark purple with a complex, geometric pattern of overlapping shapes and lines, creating a sense of depth and movement.

MTVA

[www.facebook.com/kozmedia](http://www.facebook.com/kozmedia)